

# Günəş Sərqdən doğur!

№ 155 (5436), 2021-ci il

Qiyameti 40 əsrpik

# SƏRQ

Müstəqil İctimai-siyasi qəzet

www.sherg.az

31 avqust 2021-ci il (çərşənbə axşamı)



Ərdoğan: "Düşmənə qorxu, dosta güvən verən bir struktur quracağıq"

"Düşmənə qorxu, dosta güvən verən bir struktur quracağıq".

Bunu Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiye Milli Müdafiə Nazirliyinin "Ay Yıldız" layihəsinin təməlqoyma mərasimində çıxışı zamanı deyib.

(səh.2)

**Ceyhun Bayramov**  
Rusiyadan olan yeni həmsədrlə görüşüb



İgor Xovayev cari səfərinin tanışlıq xarakterini daşıdığını söyləyib

(səh.2)



## 39 nəfər vəfat edib

Azərbaycanda daha 3 107 nəfər koronavirusa yoluxub

(səh.8)

## "Biz bundan sonra Şuşada əbədi yaşayacağıq"

Prezident İlham Əliyev: "Həyat göstərdi ki, ədalət var, sadəcə olaraq dözümlü olmaq lazımdır, ədalətə nail olmaq üçün çalışmaq lazımdır"

Avqustun 30-da Şuşada Vaqif poeziya günləri şairin doğma şəhərində yenidən təşkil olunub. Rəsmi açılışda Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva iştirak ediblər.

Dövlət başçısı çıxışında bildirib ki, Azərbaycan tarixinin qara səhifəsi artıq arkada qaldı ve yenidən biz nəfəs almağa başlamışiq: "Əziz dostlar, təxminən 40 il bundan əvvəl, bax, bu yerdə atam durmuşdu, men isə o tərəfdə durmuşdum.



(səh.2)

## Artıq heç nə əvvəlki kimi olmayıacaq

**"Akınçı"** həm də Azərbaycanın gücündür



✓ Yazıçılar Birliyinin növbəti qurultayı oktyabrda Şuşada keçiriləcək

(səh.2)

✓ İtkin düşmüş 7 nəfərin taleyi barədə məlumat verilmir

Ermenistan insanlıq əleyhinə çox ciddi cinayətlər törədib, beynəlxalq təşkilatlar hələ də susur

(səh.3)

✓ Zəngəzur dəhlizi açılacaq

Cünki bu məsələ tekə Ermenistan-Azərbaycan məsəlesi deyil

(səh.7)

✓ Pandemiya ixtisas seçimini də təsir edib

Kompyuter texnologiyaları, maliyyə, tibb və hüquq ixtisasları öncüllüyünü bu il də qoruyub saxlayıb

(səh.13)

(səh.8)



## Yazıçılar Birliyinin növbəti qurultayı oktyabrda Şuşada keçiriləcək

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin (AYB) növbəti qurultayı oktyabrda Şuşada keçiriləcək.

APA-nın məlumatına görə, qurultayın Şuşada keçirilməsi təklifi ilə AYB sədri Anar çıxış edib.

Prezident İlham Əliyev təklifi razılıqla qarşılayıb.

Anar qurultayda xaricdən də qonaqların iştirak edəcəyini deyib.

"Yaxşı olar. Yer də var burada keçirmək üçün", - deyə Prezident qeyd edib.

Anar dövlət başçısına minnətdarlığını bildirib.

*Qeyd edək ki, AYB-nin ali orqanı olan qurultay beş ildən bir çağırılır. Qurultay sonuncu dəfə 2014-cü keçirilib. Ötən il aprel ayında çağırılması planlaşdırılan XIII qurultay pandemiya ilə əlaqədar oktyabr ayına keçirilmişdi.*

## Ceyhun Bayramov Rusiyadan olan yeni həmsədrlə görüşüb

İgor Xovayev cari səfərinin tanışlıq xarakteri daşıdığını söyləyib



Avqustun 30-da xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ATƏT-in Minsk Qrupunun Rusiya Federasiyasından olan yeni həmsədrı İgor Xovayevi qəbul edib.

Xarici İşlər Nazirliyindən "Şərqi" ə verilən məlumatla görə, nazir Ceyhun Bayramov qarşı tərəfi təyinatı münasibətə təbrik edib.

İgor Xovayev cari səfərinin tanışlıq xarakteri daşıdığını söyləyib.

Nazir Ceyhun Bayramov qarşı tərəfə bölgədəki cari vəziyyət, Azərbaycanın münaqışə sonrası mərhələdə həyata keçirdiyi tədbirlər, işğal faktorunun aradan qaldırılması ilə Ermenistanla beynəlxalq hüquq prinsipləri əsasında münasibətlərin normallaşdırılmasının mümkünlüyü, həbələ qarşı tərefin sergilədiyi revanşist mövqeyin heç bir perspektivinin olmaması, tərəflərin yanmış əməkdaşlıq imkanlarından faydalamanmanın vacibliyi barədə məlumat verib.

Tərəflər, üçtərəfli bəyanatdan irəli gələn müddəaların həyata keçirilməsi və etimadın qurulması tədbirlərinin reallaşması ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

## Ölkədən maneəsiz çıxış təmin olunmalıdır

BMT Əfqanistanla bağlı qətnamə qəbul edib



**BMT Təhlükəsizlik Şurası Əfqanistandan yerli sakinlərin və əcnəbi vətəndaşların maneəsiz çıxışla bağlı qətnamə qəbul edib.**

Bu barədə "Report" TASS-a istinadən xəber verir. Sənədə 13 üzv səs verib, Rusiya və Çin bitərəf qalıb. Qətnamə, həmçinin Əfqanistana humanitar yardımın göstərilməsi üçün səylərin gücləndirilməsini tələb edir.

Avqustun 30-da Şuşada Vaqif poeziya günləri şairin doğma şəhərində yenidən təşkil olunub. Rəsmi açılışda Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva iştirak ediblər. Dövlət başçısı çıxışında bildirib ki, Azərbaycan tarixinin qara sehifesi artıq arxada qaldı və yenidən biz nəfəs almağa başlamışq: "Əziz dostlar, təxminən 40 il bundan əvvəl, bax, bu yerdə atam durmuşdu, mən isə o tərəfdə durmuşdum.

Şaxtalı-qarlı havada Vaqifin məqbərəsinin açılışı idi. Ondan sonra ikinci dəfə 1982-ci ilin iyul ayında - iyulun 29-da atamlı bərabər ikinci dəfə Şuşaya gəlmışdim. O vaxt Vaqif poeziya günləri keçirilirdi. Bu gün isə ikinci dəfə Vaqifin



# "Biz bundan sonra Şuşada əbədi yaşayacağıq"

**Prezident İlham Əliyev: "Həyat göstərdi ki, ədalət var, sadəcə olaraq dözümlü olmaq lazımdır, ədalətə nail olmaq üçün çalışmaq lazımdır"**



məqbərəsinin açılışını biz qeyd edirik. Vaqif poeziya günləri keçirilərkən atamın 59 yaşı var idi. Bu gün mənim 59 yaşı var. Bəziləri hesab edə bilər ki, bu, təsdidüfür. Ancaq mən hesab edirəm ki, burada böyük rəmzi mənə var, tarix təkrarlanır. Azərbaycan tarixinin qara sehifesi artıq arxada qaldı və yenidən biz nəfəs almağa başlamışq.

**"Əger Şuşa erməni şəhəri idisə, niyə belə vəziyyətdə idı?"**

**Ölkə rəhbəri qeyd edib ki, Şuşanın bərpası ilə bağlı ilk səfəri çərçivəsində bütün lazımı göstərişlər verilib.** Yanvar ayından bu gəne qədər, 7 ay ərzində artıq çox böyük işlər görülüb: Ermənilər nə qədər çalışılsalar da, yəni de Şuşanı erməni şəhəri kimi təqdim edə bilmedilər və əgər bu, erməni şəhəri idisə, niyə belə vəziyyətdə idı, niyə dağılmış vəziyyətde idı, niyə bir dənə bina tikilməyib? Üç-dörd erməni memurun yeni villalarından başqa bir dənə de yeni bina tikilməyib. Köhnə binalar hamısı dağıdılib, tarixi binalar sökülüb. Şuşanın bərpasına 14 yanvardan başlanıb və qısa müddət ərzində böyük işlər görülüb. İlk növbədə, yol çəkilib. İndi gəldiyiniz Zəfər yolu nə vəziyyətdə idı, biz onu 14 yanvarda gördük. İndi isə artıq asfalt yol tikilib və bu, elə Zəfər yoludur. Magistral yol da çəkilir".

**"Polad atasının evini bərpa etdi..."**

**Dövlət başçısı qeyd edib ki, Şuşada üç məsciddə təmir-bərpa işləri gedir.** Yuxarı Gövhər Ağa məscidinin təmiri demək olar ki, bitmək üzrədir: "Saatlı və Aşağı Gövhər Ağa məscidlərinin təmiri ilə bağlı göstərişlər verildi. Bu məscidlərin təmirini yənə de Heydər Əliyev Fondu öz üzərinə götürmüdü. Natəvan bulağ

bərpa edildi, indi su gelir. Ermənilər 17 bulağın 17-sini də qurutmuşdular. Əgər bu, erməni şəhəri idisə, nə üçün siz bu bulaqları qurudursunuz? Ondan sonra "Xarıbülbül" oteli istifadəyə verildi və artıq may-iyun aylarında ilk qonaqlarını qəbul etdi və digər addımlar atıldı. Ermənilər tərəfindən güllənmiş dahi şəxsiyyətlərimiz - Natəvanın, Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülmə büstləri getirildi. Mənim tərəfindən mərkəzi meydanda qoyuldu və dünən Şuşanın dirçəlişinin növbəti mərhələsi idi. Qeyd etdiyim kimi, Vaqifin məqbərəsi, Vaqifin büstü yenidən qoyuldu, onu da mənfur düşmən dağıtmışdı. Üzeyir Hacıbəylinin dağılmış evinin bərpası ilə bağlı göstəriş verildi. Dünən Polad Bülbüloğlu ilə və onun oğlu, Bülbülmə nəvəsi ilə birləşdə Bülbülmə evinin açılışını biz qeyd etdik. Polad atasının evini bərpa etdi, indi çox gözəl muzey yaradılmışdı".

**"Dağlıq Qarabağ respublikası" anlayışı yoxdur**

**Prezident bəyan edib ki, "Qarabağ" oteli əsaslı təmirdən sonra yenidən qonaqların üzünə öz qapılarını açdı:** "İşğal dövründə "Qarabağ" oteli ne gündə idi, onu biz işğaldan sonra görmüşdük. Cəmi iki mərtəbəsi işləyirdi, nə su, nə işq var idi. Bərbad vəziyyətdə idi. O da bərpa edildi və hesab edirəm ki, bu tədbirlərin içində en önemlisi yeni yaşayış kompleksinin təməl daşının qoyulmasıdır". Dövlət başçısı qeyd edib ki, yeni otel beşulduzu otel olacaq: "Orada 150 otaq olacaq, hazırda Şuşada "Qarabağ" və "Xarıbülbül" otellərində 150 otaq mövcuddur, 300 otaq olacaqdır, böyük konfrans zalı və tədbirlər üçün yerlər, beşulduzu otel, onun da yeri də seçildi mənim tərəfindən, həmin yerdə mənfur

düşmən dırnaqarası "Dağlıq Qarabağ respublikası"nın qondarma parlamenti üçün bina inşa edirdi. O da bize sataşmaq idi. "Dağlıq Qarabağ respublikası" anlayışı yoxdur. Artıq o binanın bunövrəsi qoyulub və daş işləri artıq tamamlanmışdı. Mənim göstərişimlə bu şeytan yuvası darmadağın edildi".

**"Biz Şuşanı dirçəldirik"**

**Ölkə rəhbəri deyib ki, həm keçmiş məcburi köçkünlər, həm bütün Azərbaycan xalqı, o cümlədən də özü dəfələrlə fikirləşib ki, dünyada ədalət yoxdur.** Çünkü ədalət olsaydı, biz bu vəziyyətə düşməzdik: "Mən da belə fikirdə idim. Ancaq həyat göstərdi ki, ədalət var, sadəcə olaraq dözümlü olmaq lazımdır, ədalətə nail olmaq üçün çalışmaq lazımdır".

**"Şuşanın Azərbaycan tarixində çox böyük rəmzi mənası var"**

**Dövlət rəhbəri vurgulayıb ki, o vaxt Şuşa Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin bir hissəsi idi.** Uzun illər ermənilər Şuşaya iddia edirdilər, Şuşanı erməni şəhəri kimi qələmə verməyə çalışırdılar: "Halbuki, bunun üçün heç bir tarixi, mədəni əsas yox idi. Onu da nəzərə almalıydı ki, Molla Pənah Vaqif təkçə şair yox, eyni zamanda, Qarabağ xanının vəziri idi. Sovet dövründə sovet ideologiyası, sovet hökumətinin tarixlə bağlı yanaşması belə idi ki, xanlıqlar tarixin qara lekəsi kimi qələmə verildi. Bütün burlara baxmayaraq, Ulu Öndərin iradəsi və qətiyyəti neticəsində bu məqberə ucaldılmışdı və bir daha Şuşanın Azərbaycan şəhəri kimi təsdiqi öz yerini tapmışdı. Əfsuslar olsun ki, Şuşa işğala məruz qalandan sonra bütün tarixi abidələr, mədəni abidələr, o cümlədən Vaqifin məqbərəsi vandallar tərəfindən dağıdlımsıdı. Şuşanın işğali xalqımızın böyük faciesi idi. Çünkü Şuşa Azərbaycan mədəniyyətinin ocağıdır. Şuşanın Azərbaycan tarixində çox böyük rəmzi mənası var. Şuşa Qarabağın tacıdır. Şuşanın işğalından sonra digər rayonlar, digər şəhərlər işğala məruz qaldı".

İsmayıllı



NATO qüvvələri tərkibində 2002-ci ildən Əfqanistan İsləm Respublikasında öz missiyasını başa çatdırın Azərbaycanın sülhməramlı kontingenti artıq Vətəne döndü. Məlumdur ki, 120 nəfərdən ibaret Azərbaycan sülhməramlı Əfqanistan İsləm Respublikasının Kabil Beynəlxalq Hava Limanında xidməti vəzifələrini yerine yetirirdi.

Sülhməramlı qüvvələr tərkibində olmuş taşım komandiri, gizir Sahil Həşimov KIV-ə açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycanın hərbi

# Əfqanistandan sonra sülhməramlılarımıza bağlı yeni təklif yoxdur

**Ədalət Verdiyev:** “Məcbur deyil ki, bir ölkə hansısa başqa bir ölkədə sülhməramlı kontingentə sahib olsun”

qulluqçuları Kabil hava limanında mülki şəxslərin təxliyəsinin təşkilində iştirak edib. Mülki şəxsləri humanitar yardım - yemək və su ilə təmin ediblər. S.Həşimov Azərbaycan Ordusunda qulluq etmekdən qürur duyduğunu da qeyd edib. Təbii ki, hər bir azərbaycanlı da ordumuzun əsgər və zabitlərinin harada qulluq etməsindən asılı olmayaraq onlarla fəxr edir. Sülhməramlı qüvvə olmaq isə şübhəsiz ki, hərbi qulluqçuların üzərinə daha böyük məsuliyyət qoyur. Mülki əhalinin tehlükəsizliyini təmin etmək, döyüş bölgəsində düşmənlə üz-üzə gəlmək qədər çətin və şe-

rəflı işdir. Vətənə qayıtmış Azərbaycan sülhməramlıları bundan sonra hansı missiyani daşıyacaq, xidməti vəzifələrini hansı istiqamətdə davam etdirəcəklər?

**Hərbi məsələlər üzrə ekspert Ədalət Verdiyev** "Şərq"ə açıqlamasında bildirdi ki, sülhməramlıların bundan sonrakı fealiyyəti barədə danışmaq hələ tezdir:

- Azərbaycanın Əfqanistanda sülhməramlı kontingenti bir böyük dən ibaret idi. Və NATO-nun başçılığı ilə həyata keçirilən "Qətiyyətli Dəstək" qeyri-döyük missiyasında iştirak edirdilər. Son proseslər zamanı isə Kabil Beynəlxalq Hava Limanının mühafizəsi yerine yetirdilər. Bilirsiniz ki, sülhməramlılar Vətənə döndükdən sonra Kabil aeroportu raket hücumuna məruz qaldı. Bu fakt, bizim sülhməramlıların necə ağır şəraitde fealiyyət göstərdiyini bir daha təsdiq edir. Onsuz da Əfqanistani "imperiyalar qəbiristanlığı" adlanırıllar. Bu ölkəyə kimlər, hansı dövlətlər iddia etmeyib ki?! Əfqanistanda ötən əsrden alovlandıran atəş hələ də sönməyib, nə vaxt sönəcək, o da bilinmir. Qaldı bizim sülhməramlıların bundan sonrakı fealiyyətlərinə, bu tək Azərbaycandan asılı məsələ deyil. Gərək hansısa ölkə sülhməramlı kontingent üçün müraciət etsin,

müraciət olunan ölkə parlamentində müzakirələr aparılsın, sonunda ölkə Prezidenti hansısa ölkəyə sülhməramlı kontingentin iştirakı ilə bağlı qərarı təsdiqləsin. NATO-ya da belə bir müraciət daxil ola bilər. Yenə da məsləhətəşəmlərlə bu məsələ həllini tapacaq. Məcbur deyil ki, bir ölkə hansısa başqa bir ölkədə sülhməramlı kontingentə sahib olsun. Ola da biler, olmaya da. Bizim sülhməramlılar hazırda daimi yaşayış məntəqələrindədir. Gündəlik məşğələlərini, təlimlərini, döyüş hazırlığını davam etdirirlər. Azərbaycan sülhməramlıları ilə bağlı heł ki, yeni təklif yoxdur.

**Ə.Verdiyev qeyd etdi ki, Əfqanistandakı Azərbaycan sülhməramlıları xidməti vəzifələrini tam başa vurub Vətənə qayıdır:**

- Halbuki sülhməramlı qüvvələr tərkibində olan Ermənistən hərbi qulluqçuları siyasi vəziyyət dəyişən kimi, "Taliban"ın hücumunu görüb missiyalarını yarımcı saxlayıb geri qayıtlılar. Azərbaycan sülhməramlıları isə sonadək vəzifələrini icra etdi, mülki şəxslərin təxliyəsində iştirak etdilər, əhaliyə yardım göstərdilər.

Melahət Rzayeva

# İtkin düşmüş 7 nəfərin taleyi barədə məlumat verilmir

**Ermənistən insanlıq əleyhinə çox ciddi cinayətlər törədib, beynəlxalq təşkilatlar hələ də susur**



**Əsir və girov götürülmüş azərbaycanlıların çoxu kütləvi şəkildə qətlə yetirilib**

nəlxalq təşkilatlardan gizlədir, onların taleyi barədə məlumat verməkdən imtina edir".

**"Yeniyyətə girovlardan donor kimi istifadə ediblər"**

İsmayıllı Axundovun sözlərinə görə, Birinci Qarabağ mühəribəsində digər diqqətçəkən faktlardan biri də ermənilərin yeniyetmə və gəncləri ailələrindən ayıraq naməlum yere aparmasıdır. O bildirib ki, girov götürüldükdən sonra əvvəlcə Xankəndi şəhərinə, daha sonra naməlum istiqamətə aparılan 9 nəfərin taleyi məlum deyil: "29 il keçməsindən baxmayaraq, Ermənistən tərəfi itkin və girovlara bağlı heç bir məlumat vermır. Sağlam yeniyetmələrdən ermənilər böyük ehtimalla donor kimi, yaxud organlarını çıxarıb satmaq üçün istifadə ediblər. Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi tərəfindən əsir və girov götürülmüş 54 nəfərə baş çəkilib. Sonradan onların 17-si saxlandığı yerde öldürülüb, cəsədləri təhvil verilib, qalanlarının taleyi bu güne qədər də naməlumdur. Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi ilə çərçivə sazişi üzərində iş davam

edir. Sonuncu itkinin taleyi aydınlaşana qədər bu sahədə iş davam edəcək".

**"Bakıda və rayonlarda Birinci Qarabağ mühəribəsinə aid 197 naməlum məzar var"**

Dövlət Komissiyasının katibi eləvə edib ki, Bakı və digər şəhər və rayonlarda Birinci Qarabağ mühəribəsinə aid 197 naməlum məzar var: "Həmin məzarların vaxtı GPS koordinatları çıxarılib. Bu, həmin məzar yerlərinin yox olması və üzərlərində başqa qəbir, yaxud hər hansı inşaat işləri aparılmaması üçün edilib. Hazırda Hərbi Prokurorluq tərəfindən bu istiqamətdə Bakı və digər şəhər, rayonlarda intensiv şəkildə işlər aparılır. İşlərin nəticəsi barədə ictimaiyyətə eləvə məlumatlar veriləcək".

**"Ermənistən 29 uşaq, 98 qadın və 112 ahili girov götürüb"**

Azərbaycanın İnsan Haqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Səbinə Əliyeva da bildirib ki, Ermənistən 30 ilə yaxın davam

**"Ermənistən beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə pozur"**

Ombudsman qeyd edib ki, İkinci Qarabağ mühəribəsindən ərmiş hərbi qulluqlarla görüşüb, onların hüquqlarını xatırladıb. O məqəyisə üçün bildirib ki, Ermənistən tərəfindən azərbaycanlı əsir düşən hərbi qulluqları təmin olunmayıb: "Bu faktlarla bağlı hesabat hazırlayıb, beynəlxalq təşkilatlara göndərmişəm. Ermənistən beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə pozur. İtkin düşmüş şəxslərlə bağlı onların ailə üzvlərinə məlumat vermək beynəlxalq prinsiplərin tələbidir. Bura olmuş şəxslərlə bağlı məlumatlar da daşıldı. Ermənistən indiyək ikinci Qarabağ mühəribəsində itkin düşmüş 7 nəfərin taleyi barədə məlumat vermir. Qaldırıldığımız bütün faktlar insanlıq əleyhinə çox ciddi cinayətlərdir ve konkret qərarların qəbulunu tələb edir. Azərbaycan respublikası bu gün de ədalətsiz hərbi təribatların acı nəticələrindən əziyyət çəkir. Dünya ictimaliyəti və beynəlxalq təşkilatları Ermənistəni ötən dövr ərzində əsir və itkin düşmüş, öldürülmüş azərbaycanlıların taleyi ilə bağlı məlumat verməyə məcbur etməyə çağırıram".

**"Əsirlərin ailələrini məlumatlandırmaq üçün əlimizdən gələni edirik"**

Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi Azərbaycandakı nümayəndəyinin rəhbəri Arian Bauer deyib ki, itkin düşmüş şəxslərin ailələri öz yaxınları barədə xəbər gözləyir. Bauer qeyd edib ki, BQXK əsirlər barəsində məlumatları daqiqləşdirmek və onların ailələrini məlumatlandırmaq üçün əlindən gələni edir: "Dünyada itkin düşən şəxslərin sayı çoxdur. Bizim təşkilatın məqsədi itkin düşən şəxslərin aqibətine aydınlıq götməkdir. Biz onların ailələri üçün bu itkilerin nə demək olduğunu yaxşı bilirik. Biz həmin ailələrlə, eyni zamanda, aidiyyəti qurumları işləyirik. Hazırda dünyada 210 mindən çox şəxs bu kontekstdə qeydiyyata alınır. Biz bilirik ki, miqyası daha böyükdür".

İsmayıllı

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 30-da Şuşada keçirilən Vaqif poeziya günləri çərçivəsində Heydər Əliyev Fondu tərəfindən təşkil edilən "Qarabağ Azərbaycan mədəniyyətinin incisidir" və "Yenidən doğma diyarda - Qarabağın sənət inciləri" sərgiləri ilə tanış olublar. Qeyd edək ki, Qarabağ Azərbaycanın incəsənetinin və mədəniyyətinin mərkəzi kimi qədim tarixə sahibdir.

İşgal dövründə talan edilən müzeylərdə Azərbaycana məxsus qiymətli tarix və mədəniyyət nümunələri, dünyada məşhur Azərbaycan xalçaları və Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətlərinin xatire əşyaları, həmçinin digər dəyərli eksponatlar olub. Məhv edilən həmin xəzinələr təkcə Azərbaycanın yox, həm də bütün dünya mədəniyyətinin nümunələri idi. Sərgidə nümayiş olunan rəsm və heykəltəraşlıq nümunələri ziyanətçiləri sevincli və kədərlə, real və fantastik, açıq və gizli, rəngarəng və monoxrom dünyaya səyahətə aparr. Burada nümayiş etdirilən əsərlərde əsas ilham mənbəyi Qarabağdır. Azərbaycanın tarixi diyarı olan Qarabağ uzun illər ərzində özünəməxsus atmosferi ile fərqli nəsillərdən və cərəyanlardan olan rəssamların və heykəltəraşların dünyagörüşünə böyük təsir edib. Sərgidə Qarabağın mənzərələri, ədibləri, xalçası, atı, muğamı, Vətən məharibəsində qələbə mövzularına geniş yer verilib.

Sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa və təmir olunaraq yaradılan Şuşadakı Xalçaçılıq Qalereyasında təşkil edilmiş sərgi ilə tanış olublar. Məlumat üçün bildirək ki, Azərbaycan Milli Xalça Müzeyinin təqdim etdiyi sərgidə xovlu və xovsuz xalçalar, xalça məmələtləri, milli tikmə və geyim dəstləri, bədii metal nümunələri nümayiş olunur. Sərgidə, həmçin-

# Şuşa tarixi əzəmətinə qovuşur

**İllah Əliyevin səfəri onu göstərir ki, Azərbaycan dövləti Qarabağa öz mədəniyyəti ilə qayıdır**

nin Milli Azərbaycan Tarixi Müzeyinin kolleksiyasına daxil olan xalça nümunələri də yer alıb. Qeyd edək ki, yenidən öz doğma diyərində sərgilənən bu eksponatların əksəriyyəti Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı Azərbaycan Milli Xalça Müzeyinin Şuşa filialından Bakıya gətirilib. Sərgidə əsrlər boyu çox yüksək dəyərləndirilən, xərici müzey və şəxsi kolleksiyaların nadir inciləri sırasına daxil olan Qarabağ xalçalarının müxtəlif bölgələrə aid nümunələrini görmək mümkündür. Sərgi qədim torpağın ruhunu, əsrlərlə burada yaşayıb-yaranan insanların həyat və meşətini, estetik zövqünü, sənətkarların bədii dünyagörüşünü duymağa, həmin tarixi dövrlərə seyahət etmeye imkan yaradır. Şuşada "Yaddaş. Fotoqrafik tarix" sərgisi də təşkil edilib. Fotosərgi Azərbaycanın qədim tarixini, zəngin mədəniyyətini, gözəl təbiətini, ənənələrini təcəssüm etdirir. Ermenistan vaxtılıq işğal altında saxladığı ərazilərdə mədəni irsimizə, tarixi-memarlıq nümunələrimizə qarşı vandalizm həyata keçirib, düşmən tərəfindən tarixi-mədəni obyektlər, dini ocaqlar məhv edilərək, bir sıra rayon və şəhərlər yerlə-yeşən olunub. Ziyarətçilər, həmçinin işğaldan azad olmuş rayon və şəhərlərdə ermənilərin törediyi vəhşiliklərə, dağıntılara dair fotolar da təqdim edilir. Sərgidə Vətən məharibəsi zamanı Ermenistan tərəfindən məlki əhaliyə qarşı törədilən cinayətləri əks etdirən fotolar da nü-



mayış olunur.

Məlumat üçün bildirək ki, avqustun 29-da Prezident İlham Əliyev Şuşa şəhərinin baş planı təqdim olunub. Dövlət başçısına məlumat verilib ki, Şuşa şəhərinin baş planı hazırlanarkən onun tarixi əzəmətinin qorunması əsas götürülüb. Qeyd olunub ki, mədəniyyət paytaxtımızda həyata keçirilən bütün layihələr tarixə müasirliyin vəhdəti üzərində quracaq və tezliklə keçmişdə olduğu kimi, Şuşa dünyadan en gözəl şəhərlərindən birinə çevriləcək. Təqdim olunan baş planın Şuşanın orta, yüksək və qarışıq sıxlıqlı olan yaşayış binalarının inşa edilməsi, şəhər mərkəzinin, yeni tikiləcək və qorunub saxlanılacaq tarixi binalar və abidələrin yerləri də öz əksini təpib. Şəhərdə uzunluğu 36,2 kilometr olan mövcud yollarla yanaşı, həm də 17,6 kilometr yeni yolun inşası da nəzərdə

tutulur. Həmçinin şəhərin baş planında ictimai dayanacaqların da yerləşmə yerləri müyyən olunub. Bu dayanacaqlar ele qoyulacaq ki, şəhərin küçələrinə giriş-cıxişa manə olmasın. Baş plan hazırlanarkən, şəhərin relyefinə uyğun olaraq yaşlılıqları və landşaftı qoruyub saxlamaq, onu inkişaf etdirmək məqsədilə yaşıl dəhlizlərin inşası da nəzərdə tutulur. Vurğulanıb ki, Şuşada ümumi sahəsi 46.765 min kvadratmetr olacaq yeni yaşayış massivi 6 məhəllədən ibaret olacaq. Məhəllələr üzrə əhali sayı 2020 nəfər nəzərdə tutulur. Beləliklə, yaşayış massivində 25 binanın olacağı planlaşdırılır. Avqustun 29-da təməli qoyulan 1-ci məhəllədə 3, 4 və 5 mərtəbəli binalar da Şuşaya xas memarlıq üslubu ilə tikiləcək. Ölkə rəhbəri "Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa Zəfər yolu"nda son təmamlama işləri ilə də tanış olub.

**İsmayıllı Qocayev**

Prezidentə məlumat verilib ki, Zəfər yolunun tikintisi başa çatmaq üzrədir: "İki-üç hərəkət zolaqlı yolun uzunluğu 101 kilometrdir. Artıq yolun 92 kilometrlik hissəsinə asfalt-beton örtüyü salınıb. Digər hissələrde isə işlər davam etdirilir. Yolda körpüler və yeraltı kecidilər inşa edilib".

Dövlət başçısı Şuşada "Qarabağ" otelinin, Azərbaycan şairi Molla Pənah Vəqifin büstünün, muzey-məqbərə kompleksinin, Bülbülün ev-muzeyinin, Üzeyir Hacıbəylinin heykəlinin açılışında da iştirak edib.

**Prezidentin Şuşaya səfəri və açılışlarla bağlı "Şərqi" e-danışan millət vəkili Asim Mollazadə "Şərqi" deyib ki, Qarabağda quruculuq və bərpa işləri hər zaman dövlət başçısının diqqətindədir.** Deputatın sözlərinə görə, ölkə rəhbəri şəxsən özü quruculuq prosesinin necə getdiyini izləyir və yoxlaysı: "Qarabağla bağlı bütün planların həyata keçirilməsində Prezidentin xüsusi və mühüm rol var. Bununla yanaşı, Böyük Qayıdış sadəcə infrastruktur, tikinti işləri yekunlaşdırır. Bilirsiz ki, yeni hava limanları açılır, yollar çəkilib və s. Əlbəttə, bunların hamısı olduqca vacibdir. Amma Şuşaya səfər onu göstərir ki, Azərbaycan dövləti Qarabağa öz mədəniyyəti ilə qayıdır. Prezidentin budəfəki səfərində dahi müsiqilərə, şairlərə, mədəniyyət nümayəndələrinə böyük diqqətin göstərilməsi göz önünde id. Bular onu göstərir ki, mədəni paytaxtımız - Şuşa artıq fəaliyyətə başlayıb. Hazırda Şuşada poeziya günləri keçirilir. Yaxın günlərdə Şuşada bütün ölkə, region və dünya üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən mədəni tədbirlər təşkil olunacaq. Belə tədbirlər ənənəvi hal alacaq. Prezidentin Şuşa səfəri əsnasında sadəcə binaların təmələ daşı qoyulmur, eyni zamanda Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtının - Şuşa adlı mədəni mərkəzin təmələ daşı qoyulur".

**İsmayıllı Qocayev**

# Şuşa inkişafın yeni mərhələsinə qədəm qoyur

**Bərpa və yenidənqurma mərhələsi yeni iqtisadi inkişaf dövrü ilə əvəzlənməkdədir**



Şuşa şəhərinin tarixi görkəminin bərpası, əvvəlki şöhrətinin özüne qaytarılması və ənənəvi dolğun mədəni həyatına qovuşması üçün bərpa-quruculuq işləri sürətli davam etdirilir. Avqustun 29-da Şuşada "Otel və Konfrans Mərkəzi"nin təməli qoyulub.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tə-

melqoyma mərasimində iştirak ediblər. Məlumatdə ki, qədim dövrə Şuşa Böyük İpək Yolunun əsas qovşaqlarından biri idi. Avropa və Şərqi şəhərləri ilə birbaşa ticarət əlaqəsi saxlayırdı. Bu şəhərlərdən davamlı gəlib-geđən tacirlərin getirdikləri malları saxlamaq üçün karavansaraylar tikildi. Karavansaray konseptini əsas götürərək, Şuşa şəhərinin mərkəzində, Zəfər yolu üzərində yerləşəcək 5 ulduzu "Otel və Konfrans Mərkəzi" müasir və milli memarlıq üslublarının sintesi ilə dizayn edilib. Mərkəz 2,8 hektar ərazini əhatə edəcək. Memarlıq adət-ənənələrini özündə əks etdirən xarici görünüşündə ornamen-

tal kompozisiyalar və milli memarlıq elementləri tətbiq ediləcək. Həmçinin, fasadın üzənləməsində Şuşanın tarixi binalarının tikintisində işlənilən yerlər daşdan istifadə olunacaq. Bundan əlavə, mərkəzin evyənləri, şimal və cənub fasadları ənənəvi memarlıq quruluşunda, Şuşanın tarixi binalarının - XIX əsrdə aid Zöhrabbeyvun evi, Üzeyir Hacıbəyovun ev-muzeyinin tikintisində istifadə olunmuş taxta tərkibli materiallardan hazırlanıb. Beş mərtəbədən və 150 nömrədən ibarət "Otel və Konfrans Mərkəzi"ndə otaqlar, restoranlar, konfrans korpusları, daxili həyətlər olacaq.

**Millet vəkili, iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov "Şərqi" e bildi-**

sisəsi, Qarabağ ipək kombinatının toxuculuq seksiyi və digər istehsal müəssisələri var idi. Şuşada eyni zamanda inşaat materialları istehsalı üzrə də müəssisələr fəaliyyət göstərirdi. Turizm Şuşanın iqtisadiyyatında xüsusi yer tuturdu. Turşuş yaylaqları, Səkkili bulağı, Isa bulağı, Şəmilibul bulağı, Cıdır düzə turizm baxımından xüsusi üstünlüyü malikdir. 1992-ci ildə Turşuş istirahət və müalicə zonası fəaliyyət göstərirdi".

**Parlament üzvü qeyd edib ki, Şuşada istifadəyə verilən "Qarabağ" hoteli və təməli qoyulan "Otel və Konfrans Mərkəzi" Şuşa şəhərində daxili və gelmə turizminin inkişafına xüsusi töhfə verəcək:** "Bu, eyni zamanda ondan xəbər verir ki, yaxın zamanlarda Şuşada daha çox yerli və beynəlxalq tədbirlərin təşkili mümkün olacaq ki, bu da strateji baxımdan şəhərin əhəmiyyətini daha da gücləndirəcək. Şuşa yeni mərhələyə qədəm qoyur. Bərpa və yenidənqurma mərhələsi yeni iqtisadi inkişaf dövrü ilə əvəzlənməkdədir".

**İsmayıllı Qocayev**

# Paşinyan Türkiyəyə yaxınlaşmaq istəyir, amma...



**"Rusiya Paşinyanı devirməklə Ermənistanın Azərbaycan və Türkiyə ilə sülh müqaviləsi bağlamasının qarşısını almağa çalışır"**

taxarı fürsətdən yaxşı istifadə etmek isteyən bütün tərəflərlə işləməyə hazırlıq. 5 ve ya 6 platforma tövsiyəmiz var. Bu platformaya Türkiyə, Azərbaycan, Rusiya, İran və Ermənistan daxildir. Hətta dedik ki, bura Gürcüstanı da daxil etməliyik. Platforma bu şəkildə qəbul olunsayıdı, düşünürəm ki, bölge daha rahat olardı. Çünkü bölgədə dəmir yolu və automobil yollarının çəkilməsinə ehtiyac var. Belə bir addım atmaqla bölgədəki problemləri aradan qaldıracaq. Bunları cənab Putinlə müzakirə edərkən razılaşdıq. Eyni şəkildə İlham Əliyevlə razılaşdıq. Bu arada İranda prezident dəyişikliyi oldu. Bu barədə İranın yeni prezidenti ilə de danişa bilərik". Xatırladaq ki, Ermənistan hökumətinin qarşındaki 5 il üçün programında Türkiyə ilə münasibətlərin normallaşdırılması üçün səy göstərməyə hazır olduğuna dair bir bənd var.

**Cənubi Qafqaz Sülh və Münaqişə Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Məhəmməd Əsədullazadə "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, Ermənistan hökuməti Rusyanın bütün təzyiqlərinə rəğmən, Ankara ilə münasibətləri normallaşdırmaq istiqamətində səy göstərir. Ekspert vurğulayıb ki, Paşinyanın niyyətini anlayan Moskva buna mane olmaq üçün regionda gərginlik yaradacaq addımlar atır: "Rusiya Ermənistani silahlandırmalı bu ölkəni yenidən Azərbaycanla müharibəyə hazırlaşdırır. Məqsəd Paşinyanı təsir altında saxlamaq və Ermənistanda növbəti dəfə rusmeyilli qüvvələr hakimiyyətə gələcəyi təqdirdə Azərbaycanla savaşa təşviq etməkdir. Ötən həftə Rusi-**

ya Müdafiə Nazirliyinin beş yüksək rütbəli zabiti Ermənistanda ordu qurucluğu istiqamətində telimətlər və program hazırlamaq üçün səfərdə olub. İndiki məqamda Kreml öz isteklərinə nail olacağı mümkün görünmür. Çünkü Paşinyan öz hakimiyyətini gücləndirmək istiqamətində ciddi addımlar atır. Rusyanın təzyiqlərinə baxmayaraq, Türkiye və Azərbaycanla əlaqələrin qurulmasına maraqlı tərəf kimi çıxış edir və açıqlamalar verir. Baş nazir yaxşı bilir ki, Rusiya Ermənistana ordusunu gücləndirərsə, ona qarşı növbəti dəfə hərbi çevriliş ola bilər. Neticədə hakimiyyətdən devrilər. Rusiya Paşinyanı devirməklə Ermənistandan Azərbaycan və Türkiyə ilə sülh müqaviləsi bağlamasının qarşısını almağa çalışır.

Azərbaycan və Türkiye tandemı isə Rusyanın bu siyasetinin qarşısını alır".

**Analitikin sözlerine görə, Türkiye və Ermənistana diplomatları Avropada bir araya gələrək sərhədlərin açılmasını müzakirə ediblər: "Türkiyə-Ermənistən əlaqələrini bərpa edən Sürix protokolu da görüşlərdə müzakirə olunub. Azərbaycanın da bu görüşə razılıq verdiyi deyilir. Xatırladıq ki, ötən ay bir neçə erməni diplomatı Ankaraya səfər edərək Türkiye Xarici İşlər Nazirliyində müzakirələr aparıllar. Əgər Ermənistən-Türkiyə əlaqələri bərpa edilərsə və sərhədlər açılsalar, Rusyanın bu ölkədə mövqeyi zəifləyəcək. Azərbaycan və Türkiyənin Ermənistana yaxınlaşma cəhdlərindən ciddi narahat olan Moskva mövcud situasiyonu mürekkebəşirməyə çalışır".**

İsmayıllı Qocayev

Ermenistan Baş naziri Nikol Paşinyan Türkiyədən regional sülh kontekstində müsbət siqnallar aldılarını və ölkəsinin Ankaraya adekvat cavab vermek niyyətində olduğunu bildirib. Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğan da öz növbəsində Ermənistənla münasibətlərin normallaşdırılması mövzusuna toxunaraq "bölgənin konstruktiv yanaşmaya ehtiyacı olduğunu" vurğulayıb.

Türkiyə lideri bəyan edib ki, yaxın tarix düşmənçilik mənbəyi olmamalıdır. Davamlı sülh və bir yerdə yaşamaq üçün konstruktiv addımlar atılmalıdır: "Birtərəfli ittihamlar yerinə gələcəye baxan, realist yanaşmalar üstünlük təşkil etməlidir. Bu istiqamətdə hərəkət etməyə hazır olduğunu bəyan edən Ermənistən hökuməti ilə münasibətlərimizi tədricən normallaşdırmaq üçün çalışma şəhərətənəkliyi"dir. Ərdoğan qeyd edib ki, hazırda sülhü və sabitliyi daimi etməli, iqtisadi inkişaf və regional əməkdaşlıq üçün şərait yaratmalıdır: "Üçtərəfli bəyannamədə razılaşdırıldığı kimi bütün bölgəni birləşdirmək Cənubi Qafqazı dəyişdirən yeni imkanlar formalaşacaq. Bu



## Rusiya Qarabağdakı "sülhməramlıları"na mandat axtarışındadır

"Kremlə yaxşı başa düşürlər ki, uzun müddət regionda qalmaq qeyri-mümkündür"

**"Azərbaycan tərəfi həm Ermənistana, həm də ona dəstək olan mərkəzlərə və dövlətlərə xəberdarlıq edib". Bunu "Şərq"ə açıqlamasında "Atlas" Araştırmalar Mərkəzinin eksperti Samir Hümbətov deyib. Analistik bildirib ki, qarşı tərəfin Azərbaycanın mesajını ciddi qəbul etmək niyyəti və istəyi yoxdur: "Ona görə də mütəmadi şəkildə regionda gərinliyin yaranmasına çalışırlar.**

Azərbaycan 10 noyabr 2020 və 11 yanvar 2021-ci ildə imzalanmış üçtərəfli bəyannamənin şartlarına əməl edilməsini tələb edir. Qarşı tərəf isə faktiki olaraq imzaladığı şartları icra etmək istəmir. Heç vəsitəçi de şartlara əməl olunmasında maraqlı görünmür. Görünen odur ki, yənə də əvvəlki vəziyyətə qayıtmağa çalışırlar, amma bu dəfə başqa ampluadə. Hər kəsin öz dərdi var. Rusiya Qarabağda özünün "sülhməramlıları" üçün mandat axtarışındadır. Kremlə yaxşı başa düşürlər ki, "mandat"sız uzun müddət regionda qalmaq qeyri-mümkündür. Ona görə də guya bitərəf mövqə tutmağa çalışır. Ermənistən isə hər zamanı kimidir. Yəni bu gün Rusiya ona dəstək verirə, münasibətləri davam etdirəcək. Sabah Qərb yaxşıdırsa, onun ətəyini və ayaqlarını öpecek. Onların nöqtəyə-nəzərində dəyişən heç nə yoxdur".

**Ekspert bəyan edib ki, regionda dəyişən əsas məsələ Azərbaycanın üzərine düşür: "44 gündə 30 ilə yaxın Ermənistən tərəfindən işğal altında qalmış ərazilərini ordusunun gücü ilə azad etdi. Regionda güc balansını dəyişdi. Türkiye vəsiti ile Rusyanın dominantlığı azaldıldı. Ölkə həm hərbi, həm də siyasi baxımdan dünyada nüfuzunu daha da artırdı və s. Hər halda Ermənistəndə davam edən daxili hökumət böhrəni da onu göstərir ki, Azərbaycanın atdığı addımları regionun həm hazırlı vəziyyəti, həm də geləcəyi baxımından vacib əhəmiyyətə malikdir. İndi növbə Ermənistəndədir. Ya imzalanmış 10 noyabr 2020 və 11 yanvar 2021-ci il üçtərəfli bəyannamənin şartlarına əməl edəcək, ya da tamamilə təcrid vəziyyətinə düşəcək. Hər vəziyyətdə itirən Azərbaycan deyil, Ermənistən və ona dəstək verən qüvvələr və dövlətlərdir. Azərbaycan anti-terror əməliyyatlarına başlasa, regionda ciddi qarşidurma yaranı bilər ki, bu da heç kim üçün fayda getirməyəcək. Ona görə də Ermənistən şartlara əməl etməlidir".**

İsmayıllı

## Təxribatların çoxu "əsəb mühəribələri"dir

**Əlisahib Hüseynov: "Azərbaycanın da səbr limiti bəlli bir nöqtəyə qədərdir"**

Bu barədə "Şərq"ə Milli Həmrəylik Partiyasının sədri Əlisahib Hüseynov deyib. Partiya rəhbəri bildirib ki, təxribatlar planlı şəkildə və bir mərkəzdən idarə olunur: "Bu təxribatlar bir çox hallarda məhz Rusiya sülhməramlılarının məsuliyyət zonasında baş verir. Lakin sülhməramlılar bu təxribatların qarşısını almaq və hərbi birləşmələrin tərkisələr edilməsi üçün demək olar ki, heç bir addım atmir, xüsusi səy göstərmir. Əksinə, Kreml sülhməramlılarının nəzarətdə olan ərazilərdə sözügedən erməni hərbçilərinin təşkilatlanması və silahlandırılmışında maraqlı kimi görünür. Bəli, Rusiya hazırla təkcə Ermənistən ordusunu

nu qəsdən unudur".

**Siyasi şərhçinin fikrincə, Azərbaycan tərəfi özü hərəkətə keçmək, adekvat cavab tədbirləri görmək məcburiyyətində qalır:** "Hadi-sədən dərhal sonra Azərbaycan tərəfinin Gorus-Qafan yolunu bağlaması həmin tədbirlərdən biridir. Bu yolun bağlanması Ermənistənə çox ciddi mesajdır. Təxribatlara son qoyulmayıacağı təqdirdə, Azərbaycan hətta Laçın dəhlizini də bağlaya və anti-terror əməliyyatı da keçirə bilər. Hazırda rəsmi Bakı bu variantları da nəzərdən keçirir. Çünkü Ermənistənənən Azərbaycanla müharibəyə təhrik etmək istəyirlər. Bu təxribatlar Ermənistənənənən Azərbaycana qarşı təşkil edilən "əsəb mühəribələri"dir. Beynəlxalq hüququn qorunması



Azərbaycan tərəfinə başqa bir yol buraxmır. Hər üç təxribatdan açıq-aşkar görsənir ki, Rusiya başda olmaqla, Minsk qrupunun həmsədri olan ölkələr Ermənistənənən Azərbaycanla müharibəyə təhrik etmək istəyirlər. Bu təxribatlar Ermənistənənənən Azərbaycana qarşı təşkil edilən "əsəb mühəribələri"dir. Beynəlxalq hüququn qorunması

Üçün məsuliyyət daşıyan bu ölkələr Ermənistənənən ardıcıl olaraq Azərbaycana qarşı həyata keçiridiyi təxribatlar nəticəsində beynəlxalq hüququn prinsip və normalarının, eləcə də 10 noyabr razılaşmasının şartlarının kobudcasına pozulmasına göz yumurlar.

Lakin Azərbaycanın da səbr limiti bəlli bir nöqtəyə qədərdir".

**Ə.Hüseynov vurğulayıb ki, Azərbaycan Ermənistən kimi satellit, oyuncaq ölkələrin təxribatlarına necə cavab verməyin yollarını yaxşı bilir:**

"Ermənistənənən təxribatlara təhrik edən havadarları təkçə Paşinyanın iqtidarıının yox, bütün Ermənistənənən taleyi ilə oynayırlar. Əger Paşinyan sonda İrəvanın mərkəzi meydanında erməni xalqı tərəfindən linç olunmaq istəmirsə, o həzirdə Ermənistənənən havadarları rolunda çıxış edən həmsədri ölkələrin təhriklərinə uymaq əvəzinə, üçtərəfli Bəyannatın bütün bəndlərinin qeydətsiz yerinə yetirilməsi üçün təcili hərəkətə keçməlidir. Paşinyanın başqa yolu yoxdur!".

İsmayıllı



Gorus-Qafan yolunun bağlanmasıından sonra Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyana zəng edib. Tərəflər mövcud gərginliyi, Qarabağı və sərhəddə baş verənləri müzakirə ediblər.

Ekspertlərin fikrincə, Rusiya prezidentinin Gorus-Qafan yolunun bağlanması dərhal sonra gecəyarısı erməni baş nazire zəng etmesi rusların vasitəciliyi ilə iki gün davam edən danışqlarda Bakının irəli sürdüyü tələblərin kifayet qədər mühüm olduğunu dəlalet edir. Danışqların iki nəticəsinin olduğu haqda məlumatlar yayılır. Azərbaycan tərəfinin sözügedən yolda kecid mənteqəsi qu-

racağı, Ermənistanın yolun 21 kilometrini, eləcə də Çayzəmi və Eyvazlı kəndlərini Azərbaycan ərazisi olaraq tanıdıq deyilir. Əlbətə, Putinin adı kecid mənteqəsinə görə Paşinyana zəng etməsi inandırıcı deyil. Görünür, Bakı iki gün davam edən danışqlarda ilkin neticənin elde edilməsi ilə yanaşı, digər tələblərlə bağlı da vədler alıb. Güman edilir ki, bundan sonra sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası prosesi və üçtərəfli razılaşmaların bütün bəndlərin icrası sürətlənəcək. Çünkü Moskva anlayır ki, Bakının istəkləri yönündə prosesi sürətləndirməsə, vəziyyət nəzarətdən çıxa bilər. Bu həm Rusyanın vasitəciliyini riskə atır, həm də Azə-

## "Yolun bağlanması Kreml üçün gözlənilməz oldu"

Elxan Şahinoğlu: "Gorus-Qafan yolunun nəzarətimizdə olması Ermənistan hakimiyyətinə və erməni cəmiyyətinə təzyiq etmək üçün güclü alətdir"

baycanı ondan uzaqlaşdırır.

**"Atlas" Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu deyib ki, Rusiya prezidenti sərhəddə baş verənlər barədə səhih məlumatlara malikdir. Analitikin fikrincə, buna rəğmən Paşinyana zəng etməklə yene hamiya mesaj göndərib ki, Rusiya prosesə nəzarət edir:** "Azərbaycan sərhədçiləri yolu kəsdikdə ermənilərin köməyinə yeni rusiyalı hərbçilər çatdırılar. Danışqlar məhz onlara aparıldı və yol açıldı. Putinin Paşinyana zəngi göstərir ki, bu problem də Rusyanın vasitəciliyi ilə həll olundu. Buna baxmayaq, Azərbaycan sərhədçilərinin yolu bağlanması Kreml üçün gözlemlənilməz idi. Əslində Gorus-Qafan



yolunun uzun müddət açıq qalması Kremlin Bakıdan xahişi idi. Ancaq ermənilər sərhədçimizi yaraladığını görə yol Bakıdan vərilən qərərlə qapadı. Yol açılsada, Azərbaycan maraqlı tərəflər - Ermənistana, Rusiyaya və həmin yoldan istifadə edən İran müəyyən mesajlar yolladı - "Yol Azərbaycanın nəzarətindədir və istenilən zaman yenə qapada bi-

lərik".

E.Şahinoğluna görə, son olay göstərdi ki, Gorus-Qafan yolunun nəzarətimizdə olmasası Ermənistan hakimiyyətinə və erməni cəmiyyətinə təzyiq etmək üçün güclü alətdir: "Məhz bunun nəticəsində Paşinyan parlamentdə çıxışı zamanı Zəngəzurda yaranmış son durum

haqqında danışarkən erməni toponomik adlarına deyil, Azərbaycan toponim adlarına istinad etdi. Azərbaycan tərəfinin Eyvazlı və Çayzəmi kəndlərində Qafan-Gorus yolunu bağladığı bildirib. Bu amil istədiyimiz müsbət nəticələri elde etmek üçün qarşı tərəfə təzyiq siyasetinin vacibliyini göstərir".

Ismayıllı Qocayev

## Vur, komandır, vur Zakir Həsənov təxribatlara adekvat cavab verilməsini əmr edib

nə görə, bölgədə daim Rusiya sülhmeramlı qüvvələrinin qanunsuz fəaliyyəti də açıq-aydın şəkilde özünü göstərir ki, bu da Azərbaycan tərəfinin müvafiq tədbirlər görməsini labüb edir: "Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin təkmilləşdirilməsi, eləcə də işğaldan azad edilmiş ərazilərdə döyüş hazırlığının artırılması və onun daim yüksək vəziyyətində məntəqələrinin fəaliyyətinin praktiki məsq etdirilməsi, döyüş planlarının dəqiqlişdirilməsi, həmcinin maddi-texniki təminat məsələlərinə xüsusi diqqət yetirilməsi ilə bağlı tapşırıqlar verib.

Azərbaycan ordusunda planlaşdırılan tədbirlərə toxunan general-polkovnik Z. Həsənov azad edilmiş ərazilərdəki bölmələrdə qoşun xidmətinin təşkili, ərazilərin mina və partlamamış döyüş sursatlarından təmizlənməsi, hərbi infrastrukturun yaradılması, dağ yollarının çəkilməsi və onların daim işlek vəziyyətdə saxlanılması, bölmələrin qısa hazırlığının təmin edilməsi ilə bağlı müvafiq göstərişlər verib. Nazir nizam-intizam və təhlükəsizlik, o cümlədən yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına riayət olunması, eləcə də hərbi qulluqçuların tibbi təminatının daha da yaxşılaşdırılmasına xüsusi diqqət yetirilməsinin vacibliyini bildirib.

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin Daxili siyasetin təhlili departmentinin baş məsləhətçisi, politoloq İlyas Hüseynov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, Ermənistan daim regionda gərginliyin artırılmasına çalışır. Onun sözləri-



**İlyas Hüseynov:** "Ordumuzun döyüş hazırlığına gətirilməsi silahlı qüvvələrimizin mənəvi, psixoloji ruhuna müsbət təsir edən amillərdəndir"

**Asif Nərimanlı:** "İstisna deyil ki, Bakı və Ankara erməni terrorçulara qarşı atılacaq mümkün addımlara və hərbi planlara qərar verib"

yətdə saxlanılması dövlətimizin diqqət mərkəzindədir. Qeyd edim ki, bir müddət bundan öncə də bu tipli xidməti müşavirə keçirilib. Eyni zamanda, Müdafiə Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan ərazisində müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusyanın sülhmeramlı qüvvələrinin qanunsuz fəaliyyətinə dair də müvafiq açıqlama verilib. O da bildirilib ki, Şuşakənd və Muxtarənd ərazilərində yeni mühəndis istehkam qurğuları formalaşdırılır, həmcinin Laçın və Kəlbəcər rayonlarının şərq isti-

qəmətində Ermənistan tərəfi döyüş postları təsis edir. Təbii ki, bu, regionda gərginliyin artırılmasına xidmət edən addımlardır və bunu heç bir vəchle Ermənistən sülh razılaşmasına hazırlığı kimi dəyərləndirmək olmaz. Diğer tərəfdən Ermənistanda yeni formalasılmış hökumətin Müdafiə naziri Arşak Karəpatyan davamlı olaraq rusiyalı həmkarı ilə temasdır. O, Rusiyada keçirilən silah sərgilərində iştirak edir, Rusyanın müasir texnologiyaları ilə maraqlanır və döyüş arsenalı-

nın artırılması istiqamətində müasir texnologiyaların elde olunmasında xüsusi israr göstərir. Eyni zamanda, Ermənistən Müxalifət Partiyasının çıxışları yenidən onların revanşist ritorikaya, revanşist əhval-ruhiyyəyə sadiq olmalarını açıq-aydın göstərir. Buna görə də Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi bu istiqamətdə müvafiq tədbirlər görür".

**İ.Hüseynov diqqətə çatdırıb** ki, bu gün Azərbaycan ordusunda islahatlar gedir və bu islahatlar döyüş qabiliyyətinin artırılmasına dair bütün komponentləri özündə əzx edir:

"Müdafiə Nazirliyi həm silahlı qüvvələrimizin, həm hərbi qulluqçularımızın, həm də məlki və təhlükəsizliyini qorumaq üçün daim müvafiq tədbirlər həyata keçirir. Xidməti müşavirə de bu təhlükəsizlik tədbirlərinin tərkib

hisəsidir. Xüsusən, hərbi qulluqçularımız ərazilərimizin partlamamış sursatlarla dolu olmasını nəzəre alaraq həmin ərazilərdə xüsusi ehtiyatla davranmalıdır. Buna görə də daim təlimlərin keçirilməsi xüsusi önəmlidir. Bundan başqa, Ermənistən tərəfi son dövrlər ərazilərin yandırılmasına təşəbbüsler göstərir. Təbii ki, bu cür təxribatların qarşısının vaxtında və operativ qaydada təmin olunması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilməlidir. Digər önemli xüsüs da ondan ibarətdir ki, bu tipli tədbirlərin keçirilməsi, ordumuzun döyüş hazırlığına gətirilməsi silahlı qüvvələrimizin mənəvi, psixoloji ruhuna müsbət təsir edən amillərdəndir. Ona görə də davamlı olaraq təlim məşqlərin keçirilməsi mühüm aktualıq kəsb edir. Həmcinin, Azərbaycan 21-ci əsrin çağdaş dövrün ordusu olduğu üçün ən müasir texnologiyaları tədqiq edir. Ona görə də bu cür təlimlərin keçirilməsi təqdirdəliyidir".

**Siyasi analistik Asif Nərimanlı** "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, müdafiə naziri bundan önce də eyni səpəkli göstərişlər vermişdi. O qeyd edib ki, lakin bu dəfə diqqətçəkən iki məqam var: "Birinci, Zakir Həsənov Türkiyədə Hulusi Akarla görüşdü və Qarabağdakı vəziyyəti de müzakirə etdi. İstisna deyil ki, Bakı və Ankara erməni terrorçulara qarşı atılacaq mümkün addımlara və hərbi planlara qərar verib. İkinci, əmr sentyabrın 2-dən - erməni separatçı-terrorçuların qondarma "müstəqillik günü" keçirəcəyi tarixdən önce verildi. Bakı ordusunu mümkün siyasi və hərbi təxribatlara hazır vəziyyətə getirir. Çünkü sentyabrın ilk həftəsində erməni təxribatının genişlənəcəyi istisna deyil".

Aynurə Pənahqızı



# Zəngəzur dəhlizi açılacaq

**Çünki bu məsələ təkcə Ermənistan Azərbaycan məsəlesi deyil**

Ermənistan Tehlükəsizlik Şurasının Baş katibi Armen Qriqoryan "Azadlıq" radiosunun Ermənistan xidmətinə müsahibə verib. Müsahibədə əsas mövzü Azərbaycanla danışıqlar və regional kommunikasiyaların açılması barede olub. Armen Qriqoryan Azərbaycanla delimitasiya prosesinə hazırlıq görülüşünü deyib. O bildirib ki, Ermənistana delimitasiya prosesine hazırlırdı və Azərbaycandan müvafiq reaksiyani gözləyir.

Onun sözlərinə görə, Rusiya sərhədçiləri Bakı ilə Yerevan arasında delimitasiya və demarkasiya prosesi bitdiğdən sonra iki ölkənin sərhədine yerleşdiriləcək. Qriqoryan Zəngəzur dəhlizini məsələsinə toxunub və ölkəsin Rusiya ilə birləşdirmək üçün Azərbaycandan dəhliz istədiklərini eləvə edib: "Regiondakı bütün nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması nəzərdə tutulur. Ermənistana da Rusiya ilə əlaqə üçün Azərbaycan ərazisindən istifadə edə biləcək. Əgər Azərbaycan Zəngəzur dəhlizinin olduğunu hesab edirse, biz de Rusiyaya dəhliz əldə edəcəyik". Bəs, bu dəhlizin Azərbaycan üçün hansı əhəmiyyəti var?

**Zəngəzur dəhlizinin açılmasının labüb olduğunu vurğulayan politoloq Natiq Miri "Şərq"ə açıqlamasında vurğulayıb ki, bu dəhliz ilk növbədə bütün ölkələrin geosiyası maraqlarına xidmət edir.** Politoloq diqqətə çatdırıb ki, Armen Qriqoryanın açıqlaması da Ermənistən hökumətinin indiye qədər sabotaj etdiyi bütün argumentlərdən tamamilə geri çekildiyini göstərir: "Xatırladım ki, Ermənistən hökumət başçısı Nikol Paşinyan bu prosesə üçüncü, dördüncü xarici qüvelərin müdaxiləsini və beynəlxalq müşahidəcilerin sərhədlerin müəyyənləşməsi prosesində iştirakını təmin etmək istəyirdi. Həmçinin, birmənalı olaraq dəhliz məsələsinin 10 noyabr Bayanatında olmadığını və bunun mümkün olmayacağıni iddia edirdi. Ancaq Qriqoryanın indiki açıqlaması onu göstərir ki, bütün bu məsələlərin hamisindən vaz keçilib. Dolayısıyla onun açıqlaması eslində Azərbaycanın istədikləridir. Sadəcə bu açıqlama elə bir təqdimatda verilib ki, sanki bu məsələlərde Ermənistən da müəyyən mənada özünün geosiyası maraqlarını təmin edir. Yeni söhbət əger Zəngəzur dəhlizinin açılmasından gedirse, burda Ermənistənən da Rusiya ilə əlaqə yarada biləcəyi və ya birləşəcəyi argumenti ortaya qoyulur. Cox maraqlıdır ki, əgər ana Azərbaycan Naxçıvanla birləşirse və bu kontekstdə Zəngəzur dəhlizi həm

dəmir yolu xətti, həm də avtomobil yolu ilə açılacaq və o zaman avtomatik olaraq dəmir yolu xətti ilə Ermənistən Rusiyaya birləşdiriləcək. Azərbaycanın Naxçıvana açılacaq avtomobil yolundan Rusiya da, daha doğrusu, Ermənistən da istifadə edə biləcək. Həmçinin, gələcək perspektivdə Azərbaycan-Gürcüstan sərhədində Ermənistən Gürcüstanla quru və digər əlaqələri də təmin oluna bilər".

**Politoloq eləvə edib ki, ermənilərin işğalı altında olan Qazaxın 7 kəndinin də qaytarılması məsəlesi labüdüdür:** "Bu kəndlər qaytarıldığı təqdirdə Ermənistən Gürcüstanla əlaqəsi Azərbaycanın kəndlərindən keçəcək ki, bu da Azərbaycanı Ermənistənə növbəti təzyiqi imkanlarını özündə saxlayır. Bu xüsusda düşünürəm ki, Ermənistən həm də bütün bu məsələləri nəzərə alaraq bu yönədə müsbət açıqlamalar verir. Düşünürəm ki, bu məsələdə təbii ki, son Gorus-Qafan yolunun Azərbaycan tərəfindən birtərəfli qaydada bağlanması, xüsusilə də İranla Ermənistən arasında mövcud olan yeganə ticarət yolunun bağlanması hadisəsi bu açıqlamalarda gedilən güzəştlərdə xüsusi rol oynadı. Çünkü Azərbaycan ortaya konkret bir siyasi iradə qoydu, yolları bağladı. İranın verdiyi bəyanata rəğmən Azərbaycan öz şərtlərinin qəbul olunmadığı təqdirdə yolu açılmayacağı iradəsini ortaya qoydu. Düşünürəm ki, Azərbaycanın şərtləri müəyyən mənada qəbul olunub. Çünkü Ermənistən hökumət başçısı Nikol Paşinyanın parlamentdə bu hadisədən sonra açıqlamalar, Türkiye ilə yeni münsabətlər sisteminə dəyişməsi da gösterdi ki, üfüqdə artıq müəyyən güzəşt fikirləri özünü gösterməkdədir. Ən nəhayət, Armen Qriqoryanın da açıqlaması göstərir ki, Ermənistəndən artıq regional əməkdaşlıq platformasından istifadə etmek istəyənlərin sayı getdikcə çoxalır. Əslində Nikol Paşinyanın rəhbərlik etdiyi siyasi güc mərkəzinə xalq tərəfindən verilən siyasi mandatın mahiyyəti de bundadır. Xalq sülh və təhlükəsizlik üçün Nikol Paşinyanın rəhbərlik etdiyi siyasi komandaya səs verdi, yəni bu səs müharibəni davam etdirmək üçün verilmədi. Ona görə də mütləq mənada iqtisadi-ticari əməkdaşlığı gücləndirmək, bu platformanın inki-

şaf elətdirmək, regional əməkdaşlığı gücləndirmə lazımdır. Diplomatik danışıqların bərpası və yeni siyasi münsabətlər sisteminin qurulması əslinde regionun sülh və təhlükəsizliyinin yeganə teminatıdır və bu çox vacib məsələdir. Çünkü bu məsələ təkcə Ermənistən Azərbaycan məsəlesi deyil, bu məsələ Rusiya, İran, Türkiyənin də daxil olduğu regionda ciddi sülh və təhlükəsizlik qarantı olan bir platformadır. Bu platformanın inkişafı isə bütün ölkələri həm iqtisadi cəhətdən, həm də ticarət cəhətdən qazandıracaq. Eyni zamanda Ermənistənə yeni maliyyə bazarlarına çıxış imkanı tanıyacaq ki, bu da Ermənistənə müəyyən mənada investorlar cəlb edəcək. Təbii ki, bu da xüsusi mə-



**Ərdoğan: "Düşmənə qorxu, dosta güvən verən bir struktur quracağıq"**

"Düşmənə qorxu, dosta güvən verən bir struktur quracağıq".

"Report" xəbər verir ki, bunu Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiye Milli Müdafiə Nazirliyinin "Ay Yıldız" layihəsinin təməlqoyma mərasimində çıxış zamanı deyib.

"Bu layihə ilə Milli Müdafiə Nazirliyini, Sılahlı Qüvvələrin Baş Qərargahını, bütün komandanlıqları bir yərə toplamış olacaq. Hər şeyi ilə düşmənə qorxu, dosta güvən verən bir struktur burada qurmuş olacaq. Mərkəzi müdafiə sistemini, müstərek müdafiə sistemini qurmuş olacaq", - o qeyd edib.

**Çinli mütəxəssislər iddia edir**

Koronavirus Uhana dondurulmuş ərzaq paketlərlə gətirilib

"Koronavirus infeksiyasiının xəricdən Uhana dondurulmuş yemək paketləri ilə getirilməsi mümkündür".



APA RIA Novosti-yə istinadən xəbər verir ki, Çinin Xəstəliklərə Nəzarət və Qarşısının Alınması Mərkəzinin mütəxəssisləri bu qənaətə geliblər.

Mərkəzin sözçüsü Ma Huilainin sözlərinə görə, epidemioloji araşdırmlar zamanı məlum olub ki, virus Çine digər ölkələrdən və ya bölgələrdən bulaşdırılmış şəkildə nəql olunub.

**"Səhvimi düzəldəcəm"**

Şoiqu Ukrayna məhkəməsinə getməmə səbəbini açıqladı

Rusyanın Müdafiə naziri Sergey Shoiqu "Rosiya-1" telekanalına müsahibə verib.



"Şəhər" "RIA Novosti"-yə istinadən bildirir ki, nazir aparıcının "Niye Ukrayna məhkəməsinə çağırılmamışınız" sualını zərafatla cavablaşdırıb. O deyib: "Üzr istəyirəm, səhvimi düzəldəcəm".

Rəsmi Kiyev Rusiyani Ukraynanın daxili işlərinə qarışmasına, həmçinin qanunda nəzərdə tutulmayan hərbişdirilmiş silahlı birləşmələr yaratdıǵına görə dəfələrlə ittiham edib.

**Kənan**

**Kabul atəşə tutulub**

5 rakətdən biri hava limanına düşüb

**Kabula beş rakət atılıb. "Şərq" "RIA Novosti"-yə istinadən bildirir ki, onlardan biri hava limanına düşüb.**

Hücum şəhərin şimal hissəsində keçirilib, itkilər və dağıntılar barede hələlik məlumat yoxdur. Hücumun arxasında kimin dayandığı məlum deyil.

**Kənan**

Aynurə Pənahqızı

# Artıq heç nə əvvəlki kimi olmayıacaq



**Yücel Karauz: "Dostlar sevinməli, düşmənlər düşünməlidirlər"**

"Bayraqdar" texnologiya şirkəti tərəfindən istehsal olunan (Akıncı Taarruzı İnsansız Hava Aracı -TİHA) pilotsuz zərbə aparatlarının Türkiyə

**"Akıncı" həm də Azərbaycanın gücüdür**

Silahlı Qüvvələrinin arsenalına daxil edilməsi münasibətlə Təkirdağda keçirilən tədbirdə Azərbaycan da təmsil olunub.

Azərbaycanın Ankara-dakı səfirliyindən verilən məlumatə görə, Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirak və çıxış etdiyi tədbirdə Azərbaycanın Türkiyədəki hərbi attachési polkovnik Müşfiq Məmmədov da iştirak edib.

"Akıncı" TİHA inkişaf etdirilmiş texniki imkanlar sayəsində döyüş təyyarələrinə məxsus bəzi funksiyaları həyata keçirmək qabiliyyətinə malikdir.

Azərbaycan Ordusunun gələcəkdə "Akıncı" TİHA-nın sifarişçilərindən ola-cağı ehtimal edilir.

Türkiyəli ehtiyatda olan general

**Yücel Karauz sözügedən silahın əhəmiyyəti barədə "Şərq"ə danışır:**

"Belə demək mümkünsə, yeni növ PUA "hərbi xidmətə başlıdı". Bu ad Osmanlı tarixindən gəlir. "Akıncı"nın istehsalında müasir texnologiyadan, 100-ə yaxın internet sistemində istifadə olunub. Ağırlığı altı tondur, 1,5 ton yük daşıya bilir. 11 min metr yüksəkliyə qalxa bilən bu təyyare havada 25 saatdan çox qalır. Beləliklə, Türkiye özünün PUA istehsalı istiqamətində yeni mərhələyə qədəm qoydu. İndiyədək müharibələrdə, o cümlədən Qarabağdakı hərbi əməliyyatlarda "Bayraktar"lar nə edirdisə, bundan sonra da "Akıncı" onu edəcək. Sözügedən silahın əvvəlkilərdən fərqi təkcə quru müharibələri üçün yox, həm də hava mübarizələrindən ötrü nəzərdə tutulmasıdır. Artıq heç nə əvvəlki kimi olmayıacaq. "Akıncı" həm də Azərbaycanın gücüdür. Deməli, dostlar sevinməli, düşmənlər düşünməlidirlər".

Kənan



**39 nəfər vəfat edib**

Azərbaycanda daha 3 107 nəfər koronavirusa yoluxub

Azərbaycanda koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 3 107 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 1 770 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərar-gahdan "Şərq"ə verilən məlumatə görə, analiz nümunələri müsbət çıxan 39 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 421 103 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 362 898 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 5 592 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 52 613 nəfərdir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 11 191, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 4 442 244.test aparılıb.

## Ermənistana nə vaxt sanksiya tətbiq ediləcək?

"Məharibə itkinlərindən 30 ilə yaxındır xəbər yoxdur"

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva 30 avqust - Beynəlxalq itkin Düşmənlər Günü ilə bağlı "Twitter" səhifəsində çıxış edib. O bildirib ki, ədalətin bərpə edilməsini gözləyirik.



"Ermənistanın təcavüzü nəticəsində itkin düşmüş azərbaycanlılara həsr olunmuş belə bir əlamətdar tədbirin moderasiyasını həyata keçirməkdən qurur duydum. Biz itkin düşmüş azərbaycanlıların yaxınlarının səsini dünyaya çatdırırıq və ədalətin bərpə edilməsini tələb edirik".

Millet vəkili Elman Məmmədov bu barədə "Şərq"ə münasibət bildirib: "Təəssüf ki, məharibə itkinlərindən 30 ilə yaxındır xəbər yoxdur. Azərbaycan dövləti uzun illər ən yüksək seviyyədə bu məsələni qaldırdı və yene də işlər davam edir. Bu, Ermənistanın növbəti terror aktı, hərbi cinayəti kimi qiymətləndirilməlidir. BMT başda olmaqla heç bir beynəlxalq qurum İrəvana sanksiya tətbiq etmədi, onu cəzalandırmadı. Halbuki ikinci Qarabağ savaşından sonra 4-5 erməni terrorçuya görə həmin beynəlxalq təşkilatlar rəsmi Bakının üstünə düşdülər. Və gəlib gördülər ki, erməni terrorçular normal şəraitdə saxlanılır-lər".

Kənan

## Şuşada həyat qaynayır

**"Bir ay sonra gəlsək, yenə yeniliklər görəcəyik"**

**Mədəniyyətimizin paytaxtında bayram ab-havası hökm sürür**

İşğaldan azad edildiyi gündən Şuşanın dirçəldilməsi, əvvəlki xoşbəxt vaxtlarının geri qayıtması üçün işlər görülür. Elə bu günlerdə də mədəniyyətimizin paytaxtında bayram ab-havası hökm sürür.

Avqustun 29-da görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəylinin büstünün və Xalq artisti Bülbülün ev muzeyinin bərpə işlərindən sonra açılışı olub. Prezident İlham Əliyev və Birinci xanım Mehriban Əliyeva hər iki mərasimdə iştirak ediblər.

Bütün bunlarla yanaşı 39 il sonra doğma Şuşada Vaqif poeziya günləri təşkil olunub. Açılmış mərasimində ölkə başçısı və birinci vitse-prezident də iştirak edib. Həmçinin tanınmış şairlər, yazıçılar da orada öz yerlərini alıblar.

Xalq şairi Nəriman Həsənzadə də bu əlamətdar günlərdə iştirak etmək üçün Şuşaya yollanıb. Nəriman müəllim doğma diyardan "Şərq"ə danışır və təessüratlarını bölüşüb: "Cənab prezident çox gözəl çıxış etdi. O günləri ümummilli lider Heydər Əliyevin 1982-ci il yanvar ayının 14-dəki görüşünü xatırlatdı. Prezidentimiz Şuşanın azad olunmasından bəhs etdi. İlham Əliyev bizim böyük, qalib qəhrəmanımızdır. Özü də qeyd etdi ki, Şuşaya yeni bərpa olunan "Zəfər yolu"ndan gəldik. Haminin ürəyində bir oyanış, qurur var. Bu, Azərbaycan tarixində böyük bir mərhələdir. Ölkə başçısı dedi ki, Vaqif poeziya günlərini keçirəndə atasının da 59 yaşı olub, indi özünün də 59 yaşı var. Büyök sevincimizə səbəb oldu, hamımız ayaqüstü alqışladıq. Bizim milli bayramımızdır".

Xalq şairi Şair Baba Vəziroğlu da Va-



qif poeziya günlərində iştirak edib. O, 39 ildən sonra yenidən Vaqif məqbərəsinin qarşısında dayandığını söyləyib: "1982-ci il yanvarın 14-de Ulu Öndərin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyetinin tərkibində gənc yazar kimi mən də var idim. O görüş əbədi olaraq ömürlüyüme yazılıdı. Təəssüf ki, otuz il bu torpaqlara həsrət qaldıq. Lakin inamımızı itirmədik, yeniden qayıdağımıza əmin idik və qayıtdıq. Öz evimizə gəldik, şairimizin məqbəresinin onündə dayanıb, ruhuna rəhəmet oxuduq.

Bu tədbir qalib Azərbaycanın, onun idarı Cənab Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə keçirildi. İlham Əliyev bize reallığa çevrilən möcüzəni bəxş etdi. Onunla bir yerdə, bir sırada olmaqdan qurur duyuruq. Hür məmləkətin özgür yazarları kimi Şuşa torpağına qədəm qoyduq.

Cənab prezident də dedi ki, Vaqif poeziya günlərini beynəlxalq tədbirə çevirmək

lazımdır. Dünyadan qonaqlar dəvət etməliyik ki, Şuşanı görmək, bu torpağın qüdrətinin, necə istedadlar yetişdirildiyinin şahidi olsunlar.

Ali Baş Komandan biz qələm adamlarına Azərbaycan mədəniyyətinin baş tacı Şuşada yığılmış, tarixi günlər yaşamış şansını verdi. Bir daha cənab prezidentə, birinci xanım Mehriban Əliyevaya təşəkkür edirəm. Prezidentimiz bu güne qədər ne deyibə, hamisi reallaşıb.

Şuşa azad olunan gün dedi ki, biz səni dirçəldəcəyik. Onun üzərindən bir il keçməyib. Şuşada neçəneçə yeni məkanın açılışı oldu. Məsələn, Vaqif məqbərəsinin, Üzeyir bəyin büstü, "Qarabağ" otelinin və sair.

Şuşada həyat qaynayır. Böyük marketlər fəaliyyət göstərir, inzibati orqanlar çalışır. Bir ay sonra gəlsək, yenə yeniliklər görəcəyik.

Şuşa ən gözəl yaşayış məskənlərindən birine çevriləcək. Prezident yeni yaşayış məhəlləsinin özüllənə qoydu, orada binalar inşa ediləcək. İnsanlarımız o evlərdə xoşbəxt yaşayacaqlar, burada iş problemi olmayacaq.

Bəlkə də qonşu rayonlardan bura işçi dəvət olunacaq. Ziyarət yerlərimiz çoxdur deyə hər yerə gedə bilmədik, yorulduq. Şuşa zaten hər mənada ucadadır. Biz onun daha da yüksəlşini görəcəyik".

Samirə Ərəblinski

# “Hansısa bir virus genişlənirse, digəri “yatır”

Uşaqlar arasında mədə-bağırsaq pozğunluğu, hərərət, qusma, ishal halları artıb. Xüsusiət də yay istirahətini valideynləriyle birləşkən müxtəlif bölgələrinde keçirmiş uşaqlar daha çox xəstələnir.

Hətta 3-4 günlük gəzintiye çıxanlar da, uşaqların xəstələnməsindən şikayətlənir, yaranan narahatlıq səbəbindən normal istirahət edə bilmədiklərini, bəziləri istirahəti yarımcıq kəsib paytaxta döndüklərini deyirlər. Uşaqlarda baş verən narahatlığın səbəbi COVID-dirmi, "Delta" şəmmidir, yoxsa bu, bildiyimiz mövsümü xəstəliklərdür?

**Pediatri Vaqif Qarayev "Şərq"ə açıqlamasında uşaqlar arasında mədə-bağırsaq pozğunluğunun son 2 həftədə artdığını bildirdi:**

- Bu yay uşaqlar arasında xəstəlik halları həqiqətən çox artıb. Ötən il belə deyildi. Mən bunu ötənləki qapanmalarla əlaqələndirirəm. Sərt karantin müddəti oldu, bölgələrə səfərlər də azaldı. İnsanlar bir-birindən təcrid olmuşdu və yoluxma da az idi. Digər tərəfdən, bu da məlumdur ki, bir virus yayılırsa, digər virusu sıradan çıxarıb. Hansısa bir virus genişlənirse, digəri "yatır". Bu baxımdan ötən il uşaqlar arasında xəstələnmə halları az idi. Bu il isə çoxalıb. Təsəvvür edin ki, heftə sonları telefonum susmayıb. Valideynlər zəng edib, uşaqla narahatlı olduğunu deyiblər, məsləhət isteyiblər. Əksəriyyəti də ishal, qusma, hərərət, boğaz ağrısı

İlk növbədə mədə-bağırsaqlığı zədələyir, ishal, qusma, hərərət, öskürek, iştahsızlıq hamısı qarışır bir-birinə. Mütləq analiz alınsın və bilinsin ki, uşaqla koronavirusdu, ya yox. Bundan sonra müvafiq müalicəyə başlansın. Hazırda Gürcüstanda koronavirus xəstəsi olan təxminən 400-yə yaxın azyaşlı var, müalicə altındadırlar. Demek isteyirəm ki, "uşaqdı, nə koronavirus? Uşaqlar yoluxmur" kimi diletant "çağırışlara" inanmaq çox pis nəticələr verəcək. Əger ailədə, böyükələr arasında kimse koronavirusa yoluxubsa, deməli, o ailədəki uşaqlarda yoluxma var. Bununla zarafat olmaz!

**V.Qarayev qeyd etdi ki, valideynlər uşaqlara münasibətdə diqqətli olmalıdır:**

- İstirahət etmək lazımdır. Uşaqlar üçün de vacibdir. Amma hər bir valideyn uşağın öyrəşdiyi bir mühitdən başqa mühitə gedirse, bilməlidir ki, bu, uşaqda problem yarada bilər. Adı iqlim dəyişikliyi hamida - uşaqların da, böyükələr de orqanızmində dəyişikliyə səbəb olur. Hər yerdə sanitər-gigiyena qaydalarına əməl edilmir. Uşaq əlini hara gəldi sürte bilər,

müxtəlif eşyalara toxuna bilər, sonra da elini ağızına aparar, beləliklə bağırsaq infeksiyası orqanizmə düşər. İshal - diareya - bağırsaqın en çox yayılmış problemlərindən biridir. 1 yaşdan böyük uşaqlarda ve böyükələrdə gün ərzində 3 dəfədən çox sulu və tezleşmiş nəcis ifrazi varsa, bu artıq ishal hesab edilir. İshal-la qida zəhərlənməsi də səbəb ola bilər, virus və bakterial infeksiyalar - rotavirus, adenovirus, stafilocokk, salmonella, bağırsaq çöpü və s. həzm sistemi orqanlarının xəstəlikləri - qastrit, pankreatit, kolit, enterit və s. hormonal pozulmalar, bəzi dərman preparatlarının qəbulu, hətta stres və qorxu, həyəcan da. Səyahət özü böyük bir səbəbdür. Səyahət zamanı mədə-bağırsaq sistemi onun üçün qeyri-adı olan qidalara ishal ilə cavab verə bilir. Nə üçün deyirik ki, valideynlər uşaqların qidalanmasına diqqət etsinlər. Normadan artıq meyvə-tərəvəz qəbul etmək, bilinməyən su mənbələrindən istifadə ishalə səbəb olur. Meyvə-tərəvəz bakteriyalarla çırklınlıbsa, əlbette ishal yaradacaq, mədə pozuntusu əməle gələcək. Bu da ürəkbulanma verir, iştahsızlıq, halsızlıq yaranır, hərərət yüksəlir, bədən susuzlaşır. Ev şəraitində ilkin müalicə aparmaq mümkündür. Yağlı qidalardan imtina, qazlı, kimyəvi qatlıqlı su lar olmaz. Düyü həlimi uşaqlara yaxşı kömək edir. Amma ishal 2-3 gün davam edirse, artıq həkimə müraciət edilməlidir. Və mütləq koronavirus testi verilməlidir.

Məlahət Rzayeva



**Vaqif Qarayev: "Valideynlər uşaqların qidalanmasına diqqət etsinlər"**



## "Füzuli aeroportu beynəlxalq status daşıyır"

**Ekspert: "Xarici ölkələrə birbaşa reyslər olacaq"**

**Prezident İlham Əliyev işğaldan azad olunmuş ərazilərə növbəti sefər zamanı Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı barədə danışır.**

O, bildirib ki, Füzuli aeroportu Qarabağın hava qapısıdır. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Füzuli Beynəlxalq Hava Limanına gedərkən çekdiyi videogörüntüdə dövlətimizin başçısı deyir: "Füzuli Beynəlxalq Hava Limanına yaxınlaşırıq.

Sol tərəfdə aerovağzal kompleksidir, qarşıda uçuş-enmə zolağı. Cəmi bir neçə ay ərzində hava limanı, demek olar ki, artıq açılışa hazırlanır. Hava limanının inşası bu il başlayıb. Mən demişdim ki, bu il Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı istifadəyə veriləcək. Bəlkə de dünyada bu sürətli templərle heç bir hava limanı tikilmeyib. Artıq uçuş-enmə zolağı da hazırlanır. Burada son tamamlama işləri aparılır. Bir daha qeyd etmək isteyirəm, bu il mən hava limanının təməlini qoymam. İndi isə galirkə inşaat işləri ilə tanış olmağa. Bu aeroport Qarabağın hava qapısıdır".

**İqisadçı-ekspert Ruslan Atakişiyev Füzuli beynəlxalq hava limanının iqtisadi dividendləri barədə "Şərq"ə danışır:**  
"Qarabağda geləcəkdə turizm obyektlərinin açılacağını nəzərəalsaq, belə bir təşəbbüs çox vacibdir. İkiçi bir tərəfdən, məhsul istehsalı həyata keçirilsə, onlar xarici və ölkə bazarına daha sürətli çatdırıla bilər. Füzuli aeroportu beynəlxalq status daşıyır. Deməli, xarici ölkələrə birbaşa reyslər də açılması mümkündür".

Kənan

# “Ordumuz istənilən senariyə hazırlıdır”



**Şair Ramaldanov:**  
"Dəmir yumruq" hələ də havadadır və düşməni əzməyə hazırlıdır"

**Bu gün Müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi ilə Merkezi Komanda Məntəqəsində xidməti müşaviri keçirilib.**

Müşavirəyə nazir müavinləri, qoşun növürləri komandanları, nazirliyin baş idarə, idarə və xidmət rəsədləri, elecə də videobağlıtı vasitəsilə azad edilmiş ərazilərdə dislokasiya olunan hərbi birlik və birləşmələrin komandırları, o cümlədən digər məsul zabitlər də cəlb olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali

Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Azərbaycan ordusu qarşısında qoşduğu tapşırıqları müşavirə iştirakçılarına çatdırıran müdafiə naziri bildirib ki, Azərbaycan ordusunda aparılan İslahatlar bundan sonra da davam etdiriləcək.

Zakir Həsənov Türkiyənin milli müdafiə naziri və baş qərargah rəisi, o cümlədən qəhrəman türk eşgərinin 30 avqust - Türkiyənin Zəfər Bayramı və Silahlı Qüvvələr Günü münasibəti ilə təbrik edib.

Ermenistan-Azərbaycan dövlət sərhədində və Rusiya sülhəramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan Respublikasının ərazilərində vəziyyəti təhlil edən müdafiə naziri qarşı tərəfin təxbət fəaliyyətinə dərhal adekvat cavabın verilməsi, qoşunların döyüş qabiliyyətinin və şəxsi heyətin döyüş hazırlığının daim yüksək səviyyədə saxlanması məqsədile bölmələrin və idarəetmə məntəqələrinin fəaliyyətinin praktiki məşq etdirilməsi,



döyüş planlarının dəqiqləşdiriləməsi, həmçinin maddi-texniki təminat məsələlərinə xüsusi diqqət yetirilməsi ilə bağlı tapşırıqlar vərib.

Azərbaycan ordusunda planlaşdırılan tedbirlərə toxunan general-polkovnik Z.Həsənov azad edilmiş ərazilərdəki bölmələrdə qoşun xidmətinin təşkili, ərazilərin mina və partlamamış döyüş sursatlarından təmizlənməsi, hərbi infrastrukturun yaradılması,

dağ yolların çəkilməsi və onların daim işlek vəziyyətdə saxlanılması, bölmələrin qış hazırlığının təmin edilməsi ilə bağlı müvafiq göstərişlər verib. Nazir nizam-intizam və təhlükəsizlik, o cümlədən yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına riayət olunması, eləcə də hərbi qulluqçuların tibbi təminatının daha da yaxşılaşdırılmasına xüsusi diqqət yetirilməsinin vacibliyini bildirib.

**Ehtiyatda olan polkovnik**

**Şair Ramaldanov nazirin açıqlamaları barədə "Şərq"ə danışır:**  
"Zakir Həsənov mütəmadi olaraq xidməti müşavirələr keçirir və ordunun döyüş qabiliyyətinin artırılması, yerlərdəki vəziyyətin təhlili ilə bağlı tapşırıqlar verir. Yeni fövqələde bir şey yoxdur. Bütün fəaliyyət döyüş programına uyğun tənzimlənir".

**Ş.Ramaldanovun fikrincə, silahlı qüvvələrimiz istənilən senariyə hazırlır:** "Son zamanlar yaranan gərginlik Ermənistandakı revanşist qüvvələrin işidir. Belə ki, Baş nazir Nikol Paşinyan faktiki olaraq ölkədə söz sahibi deyil. Və etirazçılar bundan istifadə edirlər. Amma təxbətlərin qarşısı alınır. Əməliyyat şəraiti bölmələrimizin nəzərəti altındadır. Ordumuzun bütün bölmələrinin təchizatı yüksək səviyyədədir. Müharibənin başlanacağına inanmırıam. Çünkü Ermənistandı silahlı qüvvələrinin hansısa hərbi əməliyyatlara girmək imkanı yoxdur. Prezident İlham Əliyev regionda sülh, əməkdaşlıq arzumuzu dəfələrlə dilə getirib. Amma biz hər şeye hazır olmalıyıq. Düşmən bilməlidir ki, onun istənilən addımına adekvat cavab veriləcək. "Dəmir yumruq" hələ də havadadır və düşməni əzməyə hazırlır".

Kənan Novruzov



Ötən gün İŞİD terror təşkilatı Əfqanistanın paytaxtı Kabilde ardıcıl altı partlayış törədidi. Teraktin İŞİD terror təşkilatının Xorasan qrupu tərəfindən törədildiyi bildirildi. Qeyd edək ki, İŞİD-K daima Əfqanistanın şərqində, İran sərhədindəki şələri hədəf alaraq qanlı hücumlar təşkil edib. Ancaq zaman-zaman ölkənin şimalında və şərqində "Taliban"la İŞİD-in Xorasan qolu arasında qarşıdurmalar yaşanıb.

Hətta iki qruplaşma 2015-ci ilde bir-birlərinə qarşı müharibə etdi. İŞİD-K defələrlə "Taliban" yaraqlarını öldürüb, onlara əməkdaşlıq edənlərə hücumlar təşkil edib. "Taliban" in de-fakto rehbərlərinin başlarını kəsib. Avqustun 26-da Kabilde Həmid Kərzai Beynəlxalq Hava Limanında terror törətməklə İŞİD qruplaşması özünü yenidən yada saldı. Bu terrorçu qruplaşmanın törətdiyi terror aktı neticəsində 15 ABŞ hərbçisi olmaqla 200-a yaxın insan öldü. Bu qanlı hadisənin məsuliyyətini "İŞİD Xorasan" qruplaşması öz üzərinə götürdü. Regionda baş verən proseslər onu göstərir ki, Əfqanistanda "Taliban" a qarşı yeni müxalifət formalılaşır?

**Orta Doğu Araşdırıcılar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Sədrəddin Soltan "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, əslində, bu, terroru töretnəklikle "İŞİD Xorasan" in bir sıra ismarıclar verdiyini ehtimal etmək olar. Politoloq qeyd edib ki, əslində bu**

# "İŞİD Xorasan" qrupu "Taliban" a müxalifət ola bilər

**Sədrəddin Soltan: "ABŞ "İŞİD Xorasan"ı izləmək məqsədilə Əfqanistanda "Taliban" a yardım edə bilər"**

gruplaşma hakimiyyətdə təmsil olunmaq, həmçinin Əfqanistanın bir hissəsinə iddia etməklə öz mövcudluğunu bildirmək isteyir: "Çünki Əfqanistanda Xorasan adlı bölge mövcud deyil. Bu adda İranda əvvellər bir əyalət olub. 2004-cü ildə bu əyalət mərkəzi Bochnur'da olan Şimali Xorasana, mərkəzi Bircənd olan Cənubi Xorasana və mərkəzi Meşhəd olan Xorasan-Rezaviye bölündü. Tarixi Böyük Xorasana isə İran, Tacikistan, Əfqanistan, Özbəkistan və Türkmenistan daxil olub. "İŞİD Xorasan" bu ərazilərdə "xilafət" yaratmağa iddia edir. Onların hədəfi "Xorasan"dan başlayıb Qüdsədək hərəkət" etməkdir. Ümumiyyətlə, ideoloji baxımdan oxşar olsalar da, "Taliban"la "İŞİD Xorasan"ı bir-birindən bu kimi ideyalar fərqləndirir. "Taliban" Əfqanistanda, "İŞİD" in adıçəkilən qruplaşması isə bütün müsəlman ölkələrinin "bir xilafətdə" birləşdirmək uğrunda mübarizə apardığını bildirir. Bu qruplaşma 2015-ci ildə "Taliban"la Əfqanistanda Nanqarhar, Gilmend, Fərəh və Zabul əyalətlərində toqquşmuşdu. Onda hər iki tərəf itki vermişdi. Həmin toqquşmadan sonra "Taliban" in sirlərindən çıxaraq "İŞİD Xorasan" a qoşulanların olduğunu dair xəberlər yayılmışdı. Bu ay (2021-ci ilin avqustu) "tələbələr" Kabili elə keçirəndən sonra Əfqanistan Milli Təhlükəsizlik Direktorluğunun hebsxanasından İŞİD-çilər istisna olmaqla bütün məbusları serbest buraxmışdı. İŞİD qruplaşmasının 9 liderini, o cümlədən Əbu Ömer Xorasani təxəllüslü terrorçubasını

da edam etmişdi. Bu kimi hadisələr "Taliban"la "İŞİD Xorasan" arasında ziddiyətin olduğunu ehtimal etməyə əsas verir. Yeri gelmişkən, "Əl-Qaide" terror qruplaşması da "tələbələr" e yuxarıdan aşağı baxır, onları "savadsız" sayıır. Deməli, "İŞİD Xorasan" Əfqanistanda gərginliyin davam etmesi və yeni toqquşma üçün mənbə ola bilər. ABŞ iddia edir ki, "xorasançılar" in mövgələrini pilot-suz uçuş aparatları ile vurub. Bu isə deməyə əsas verir ki, onların Əfqanistanda mövcudluğu Birleşmiş Ştatlar çoxdan məlumudur. Onda İŞİD-in yenidən zühründə hədəflərdən biri də İran daxil olmaqla "Böyük Xorasan" a aid dövlətləri və Rusiyani təhdid etməkdir. Nəzərə almaq lazımdır ki, Rusyanın Tacikistan ərazisində hərbi bazası var".

**S.Soltan əlavə edib ki, regionda üçüncü dövlətdə islam adı altında yenidən hakimiyyət formalaşdırılacaq:** "Pakistan və İrandan sonra "Taliban" yenidən Əfqanistanda buna cəhd edəcək. Pakistan İslam Respublikası demokratik dövrlərə daha çox üstünlük verən, siyasi rəqabətli, daha çox inkişaf etmiş, tolerant dövlətdir və s. İran İslam Respublikası isə məzheb prinsipləri ilə idare edilən, İsrail və ABŞ-in məhv olmasına hedəfləyən həkimiyətdir. "Taliban" Əfqanistanda bu iki qonşu dövlətdən hansının modelini götürəcək? Məlumatə görə, "tələbələr" qarşısında gələn iki həftə ərzində yeni hakimiyyətin tərkibini açıqlayacaq. Onlar artıq Əfqanistanın 34 əyalətindən 33-



ne yeni vali təyin ediblər. Yeni hakimiyyətdə ölkədəki bütün etnik qrupların liderlərinin təmsil olunacağı bildirilir. Yeri gelmişkən, Əfqanistan İslam Partiyasının lideri Gülbəddin Hikmətyar bildirib ki, keçmiş dövlət başçısı, puştun etnik qrupunun nümayəndəsi Həmid Kərzai və sabiq xarici işlər naziri, tacik etnik qrupundan olan Abdullah Abdullahın ev dəstəyi olmaları barədə yayılan məlumatlar əsassızdır və hər iki siyasetçi fəaliyyətini davam etdirir. "Taliban" bildirib ki, yeni hökumətdə ilk növbədə ədliyyə, daxili təhlükəsizlik, müdafiə, xarici işlər, maliyyə, informasiya sahələrinə dair nazirlər və Kabil şəhərinin işləri üzrə xüsusi administrasiya təyin olunacaq. Bele ehtimal etmək olar ki, türkələrin lideri marşal, Əfqanistannın keçmiş vitse-prezidenti Əbdül Rəşid Dostum və taciklərin başçısı Əhməd şah Məsudun oğlu Əhməd Məsud, yaxud onların təmsil etdiyi siyasi qüvvə de koalisiyada iştirak edəcək. Çünkü hər iki qüvvənin "tələbələr" e qarşı silahlı müqaviməti dayandırması onlara vədler verildiyini düşünməyə əsas verir. Fikrimcə, Türkiyənin "Taliban"la münasibəti həm də onların türklərə yanaşmasından daha çox asılı olacaq. Beləliklə, Əfqanistanda yeni hakimiyyətin formallaşacağı elan olunub. ABŞ Kabil hava limanında terror törədənlərə xəbərdarlıq edib. Prezident Cozef Bayden deyib: "Bu hückumu edənlər, Amerikaya kin-nifret bəsləyənlər onları bağışlamayacağımızı bilirlər. Biz sizi izləyib əvəzini ödəməyə məcbur edəcəyik". Bu baxımdan ABŞ "İŞİD Xorasan"ı izləmək məqsədilə Əfqanistanda "Taliban" a yardım edə bilər. Amerika və NATO-dakı müttəfiqləri Əfqanistani tərk etməyə başlayıandan sonra "tələbələr" fəallaşdırı və üç ay ərzində mərkəzi, legitim hakimiyyəti devirək Əfqanistana nezareti ələ keçirdi. Bununla yanaşı, "İŞİD Xorasan" da ölkədə fəallaşdı. Belə çıxır ki, bu qruplaşma "Taliban" a müxalifət rolunda çıxış edəcək, onun İran və antiqərb blokuna yaxınlaşmasına mane olacaq. Zətən Əfqanistannın da siyasi tarixində bu ziddiyyət çox ciddi amil olub. Hələ ki "Taliban" ölkədə vəziyyəti sabitləşdirməyə, gərginliyi azaltmağa çalışır".

Aynurə Pənahqızı

**Azər Qasımov:**

"Türkiyə ilk növbədə daha çox Əfqanistanda gələcəyə hesablanmış planların həyata keçirilməsinə zəmin hazırlamağa çalışır"

**Rusif Məmmədsov:**

"Türkiyə hazırda həssas dönəmdən keçir"

Türkiyə Xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu Ankaranın miqrasiya ilə bağlı mənəvi və humanitar öhdəliklərini tam şəkildə yerinə yetirdiyini açıqlayıb. O, almaniyalı həmkarı Heiko Maas ilə danışılardan sonra Antalyada keçirdiyi mətbuat konfransında deyib ki, Ankara Əfqanistandan olan qaçqınlara sığınacaq vərə bilməyəcək.

Çavuşoğlu vurğulayıb ki, Türkiye miqrasiya ilə bağlı mənəvi və humanitar öhdəliklərini tam şəkildə yerinə yetirib və əlavə qaçqın dalğasından səhbat gəde bilməz. Qeyd edək ki, Hakim Ədalət və Inkişaf Partiyasının rəsmi nüma-

# Türkiyə Əfqanistən qaçqınlarına "yox" deyir



yəndəsi Ömer Çelik daha əvvəl ölkənin əlavə olaraq bir miqrant qəbul etməyə belə resursları yeterli olmadığını və Türkiyənin bir qaçqın düşərgəsi olmadığını söyləmişdi. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan öz növbəsində, Ankaranın Əfqanistandakı vəziyyəti ya-xından izlədiyini və qaçqın probleminin effektiv şəkildə həlli

üçün digər dövlətlərə birlikdə çalışdığını ifadə etmişdi. Bəs, Türkiyə əbə addimində nə dərəcədə haqlı?

**Türkiyənin müsəlman dünyasının lideri olmaq yolunda addımlar atan ölkə kimi hər zaman əzilən müsəlmanların arxasında durduğunu əyani şəkildə nümayiş etdirdiyini deyən BAXCP**

planlarının həyata keçirilməsinə zəmin hazırlamağa çalışır. Əsas məqsəd hazırda Əfqanistanda hakimiyyəti ələ almış "Taliban"la münasibətləri ordan qaçan Amerika işbirlikçilərinə görə korlanmasını istəməməsidir. Hesab edirəm ki, Türkiyə heç vaxt ona pənah aparan insanların ümidi lərini qırmazdır. Sadəcə, onlara dəstək olsa da, geniş ictimaiyyət bilməyəcək".

**Politoloq Rusif Məmmədsov** isə "Şərq"ə açıqlamasında Türkiyənin bu məsələdə son dərəcə haqlı olduğunu bəyan edib. O qeyd edib ki, Türkiyə hazırda həssas dönəmdən keçir: "Bilirsəniz ki, meşə yanğınları, pandemiya və sair bu kimi amillər Türkiyə iqtisadiyyatına ciddi təsir göstərdir. Bu mənada da qardaş ölkəyə yeni qaçqın axınının olmasından səhbat belə gəde bilməz. Bundan əlavə, bunu cəmiyyət de istəmir. Çünkü suriyalıların orada var olmasından heç de hər kəs xoşbəxt deyil. Bu mənada fikrimcə, rəhbərlik yeni bir dalğaya imkan verməyəcək. Hesab edirəm ki, burada əsas məsələ sərf iqtisadi amillərlə bağlıdır".

Aynurə Pənahqızı



Azərbaycan Respublikasının  
Medianın İnkişafı Agentliyi

## İşğaldan azad olunmuş ərazilərə "Böyük Qayıdış"

Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsindən sonra müzakirə olunan mühüm məsələlərdən biri uzun müddət məcburi köçkün həyatı yaşamış insanların öz yurdlarına qayıtması ilə bağlıdır. Müharibə başa çatıqdən sonra bu istiqamətdə ciddi və sistemli addımlar atılmaqdadır. Bu addımlar öz miqyasına, əoxşaxlılıyinə, regional və qlobal əhəmiyyətinə görə diqqət çəkir.

İlk olaraq yol-nəqliyyat və enerji infrastrukturun bərpası ilə bağlı layihələr həyata keçirilir. İlk bərpa edilən kəndlər Zəngilanın 1-ci, 2-ci, 3-cü Ağalı kəndləri olacaq. Bu kəndlər "ağillı" kənd pilot layihəsi çərçivəsində yenidən qurulacaq. 4-5 aydan sonra mərhələli şəkildə insanların doğulub boyaya-başa çatdıqları torpaqlara geri döñecəyinin anonsu verilir. Quruculuq və bərpa işlərini sürtənləndirmək üçün işğaldan azad olunan ərazilərdə 3 beynəlxalq hava limanı da fəaliyyət göstərəcək. Füzuli aeroportu bu ilin payızında istifadəyə verilecek. Zəngilan hava limanının təməli qoyulub, Laçında isə inşaat üçün yer seçimi yekunlaşmaq üzərdir.

Qeyd etmək gərəkdir ki, post-konflikt bərpa dövründə hava limanlarının rolü çox böyükdür. Başlıca olan sebeblərdən biri də odur ki, nəqliyyat-logistika baxımından bu bölgəyə çatdırılacaq malların, gediş-gelişin bərpası, aparılan infrastruktur, quruculuq layihələrinin və bərpa prosesinin sürətləndirməsinə getirib çıxacaq.

Prezident İlham Əliyev Şuşada Vaqif Poeziya Günlerinin

lar işlə təmin edilir. Beləliklə, biz Şuşanı yenidən dirçəldəcəyik". Prezident bundan əvvəlki çıxışlarında bildirib ki, bizim əsas rəqibimiz zamandır və hər kəs anlamalıdır ki, burada da zamana ehtiyac var: "Lakin biz vətəndaşlarımızı ən qısa müddət ərzində qaytaracaq". Dövlət başçısı avqustun 24-də BMT-nin ölkəmizdə yeni təyin olunmuş rezident əlaqələndiricisi xanım Vladanka Andreyevanı qəbul edərkən də deyib ki, rəsmi Bakı BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı ilə temasdadır: "Mümkün olan ən qısa müddədə bütün keçmiş məcburi köçkünləri orada yeni-



# "Biz qayıtmışıq"

## "Prezidentimizin işğaldan azad olunmuş ərazilərə edilən hər səfəri özü ilə yeni bir ruh gətirir"

resmi açılışında çıxışı zamanı böyük qayıdışdan danışır. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, öten gün təməli qoyulan yeni yaşayış kompleksi Şuşanın Baş Planı əsasında inşa edilecek. Ölkə rehbəri diqqətə çatdırıb ki, yaşayış kompleksində birinci mərhələdə 25 yaşayış binasının inşası nəzerdə tutulur: "Birinci mərhələdə orada 25 yaşayış binasının inşası nəzerdə tutulur, üç, dörd və beşmərtəbəli yaşayış binaları ki, vətəndaşlar artıq Şuşaya qayıtmaga başlasınlar. Bu kompleks tədbirlər onu göstərir ki, Şuşanın dirçəldilməsi süretilə gedir və şusalılar Şuşaya qayıdır. Həm qrup-qrup gəlirlər, öz doğma şəhərinə, şəhərini ziyarət edirlər. Eyni zamanda, burada artıq açılmış obyektlərdə şusalı-

dən məskunlaşdırmağı planlaşdırırıq".  
**Millet vekili Azər Badamov** "Şərq"ə açıqlamasında bəyan edib ki, Prezident İlham Əliyevin "Qarabağın yenidən qurulması və bərpasında bizə rəqib olan zamandır" ifadəsi real həyatda öz təsdiqini tapıb. Deputatın sözlerinə görə, Azərbaycanın rəşadətli ordusunun torpaqlarımızı erməni işğalından azad etməsindən cəmi 9 ay vaxt keçib: "Bu müddətə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə görülen işlərin, icra olunan layihələrin əhatə dairəsi o qədər genişdir ki, hətta iki Lüksemburq ölkəsinin yenidən tikilməsinə bərabərdir. Bu, bəzi dövlətlər üçün bir yuxu kimi görünür. Azərbaycan bu illər ərzində ancaq işgala

son qoydurmaq üçün müharibəyə hazırlaşmadı. Həm də müharibədən sonrakı dövrde işğaldan azad olunmuş torpaqların yenidən qurulmasına, bərpasına və Böyük Qayıdışın həyata keçirilməsinə hazırlaşırırdı. Əgər Prezident İlham Əliyevin rehbərliyi altında ölkəmizin iqtisadi gücü zamanında formalasmasaydı, bizim üçün müharibənin aparılması və sonradan azad olunmuş ərazilərin bərpası çətin olacaqdı. Bu gün isə biz torpaqlarımızı azad etdik və heç kimin dəstəyi olmadan, heç kimdən borc almadan işğaldan azad olunmuş əraziləri cənnətə çeviririk. Füzuli hava limanında son tamamlama işləri gedir, ağillı kənd layihələri icra olunur, yol və sosial infrastruktur müasirleşir. Tarixi-mədəni abidələrə yeni həyat verilir, milli-

mənəvi dəyərlərini özündə eks etdirən şəhərlərin baş planı təsdiq olunur. Ərazilər minalardan təmizlənərək təhlükəsiz həyat şəraitinin qurulması üçün işlər görülür. Bu həm də Azərbaycanın gələcəyə olan baxışlarının göstəricisidir".

**A.Badamov** qeyd edib ki, Ermənistanın torpaqlarımızı işğal etməsində məqsədi tala-maq, dağıtmaq, saxta yollarla özünükiləsdirmək olmuşdu-sa, Azərbaycanın məqsədi ya-ratmaq, yenidən bərpa etmekdir: "Biz əsl tarixi özünə qaytarmaq və 30 il erməni əsərində olmuş torpaqlara yenidən azad nəfəs vermək niyyətindəyik. Prezidentimizin işğaldan azad olunmuş ərazilərə edilən hər səfəri özü ilə yeni bir ruh gətirir və düşmənlərimizə yeni mesajlar verir - Biz qayıtmışıq! Qarabağ Azərbaycandır!".

İsmayıllı Qocayev

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub



## Ermənistan və Rusiyaya xəbərdarlıq mesajı verildi

**Elçin Xalidbəyli:** "Rəsmi Bakı anlatdı ki, Cənubi Qafqazda şəriksiz geopolitik iradə sahibi məhz Azərbaycandır"

"Yol tamamilə açıqdır, yaşayış məntəqələri ilə əlaqə bərpa edilib". Ermənistan tərəfi bildirib ki, Gorus-Qafan avtomobil yolu Ermənistan-İran sərhədində çıxdığından nəinki regional, həm də dövlətlərarası əhəmiyyətə malikdir.

**Yolun bir müddət bağlı saxlanması ilə bağlı "Şərq"ə danişan siyasi şərhçi Elçin Xalidbəyli** deyib ki, Gorus-Qafan yoluunu bağlamaqla, Azərbaycan bir neçə məsələni eyni vaxtda həll etmiş oldu. Politoloqa görə, rəsmi Bakı Paşinyanın hakimiyəetine anlatdı ki, Azərbaycan Ermənistanın hərbi-siyasi təxribatlarını cavabsız qoymayacaq və Ermənistan hədəf cəzalandırılacaq: "Gorus-Qafan yoluunun bağlanması da

rəsmi Bakı ele iki erməni hərbçinin Azərbaycan sərhədçisine hücum edib, xəsaret yetirməsinə cavab olaraq, əsaslandırdı. Bu yolu bağlanması ilə Azərbaycan Ermənistanın cənubu ilə şimalı arasında əsas nəqliyyat-kommunikasiya xəttini kəsmiş oldu. Nəticədə Ermənistan müəyyən mənada, iki yere parçalanmış oldu. Bu, Ermənistan üçün ağır zərbə karakteri daşıyır. İkinci, rəsmi Bakı Ermənistana və onun himayədarlarına onu da anlatdı ki, Cənubi Qafqazda şəriksiz geopolitik iradə sahibi məhz Azərbaycandır. Yəni Paşinyanın hakimiyəti Ermənistanın himayədarlarının telimatlarına deyil, məhz rəsmi Bakının maraqlarına daha həssas yanaşmalıdır. Əks

halda, Azərbaycan daha sərt addımlar ilə rəsmi İravan üçün ciddi problemlər yarada bilər".

**Ekspertin fikrincə, Gorus-Qafan yoluunun bağlanması hem də müəyyən mənada, Laçın dəhlizi ilə bağlı Ermənistan və Rusiyaya ciddi xəbərdarlıq mesajı da sayıla bilər:** "Çünki bu yoldan və Laçın dəhlizindən keçməklə, Azərbaycan ərazilərinə - Xankəndi və ətraf bölgəyə rəsmi Bakını məmənun etməyən yükler daşınır. İndi bu proses böyük ölçüdə rəsmi Bakının nəzarəti altına düşdü. Rəsmi Bakı Azərbaycan ərazilərinə qeyri-humanitar yüklerin daşınacağı təqdirdə, Laçın dəhlizini də nəzarətə götürə biləcəyini vurğulamış oldu. Bakı əsində, Gorus-Qafan yolu

bağlamaqla, Laçın dəhlizi və Xankəndi əməliyyatına start verdi. Ən yaxın vaxtlarda bu əməliyyata başlamaq üçün tam hazır olduğu barədə sərt xəbərdarlıq etmiş oldu".

**E.Xalidbəyli bəyan edib ki, yolu bağlanması Azərbay-can-Ermənistan sərhədlərinin delimitasiya və demarkasiya prosesini müəyyən mənada təmin etdi:** "Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan rəsmi Bakının tələbi üzrə həmin ərazilərin Azərbaycana məxsus olduğunu etiraf etdi. Erməni baş nazir Eyvazlı və Çayzəmi kəndlərinin adlarını Azərbaycan toponimi ilə səsləndirərək, ölkəmizin sərhədlərini Gorus-Qafan yolu istiqamətində rəsmən tanmış oldu. Bu baxımdan Gorus-Qafan yoluunun bağlanması həm də Azərbaycan-Ermənistan sərhədlərinin delimitasiyası və demarkasiya prosesinə başlanması kimi də deyərləndirmək olar. Bu hadise Azərbaycan üçün olduqca böyük əhəmiyyət daşıyır. Da-ha önməli nəticələri yaxın gələcəkdə qabarık şəkildə ortaya çıxacaq".

İsmayıllı Qocayev

Bir neçə gün bağlı saxlanılan Gorus-Qafan yolu açılıb. Zəngəzur qubernatorunun müavini Narek Babayanın açıqlamasına görə, Azərbaycan tərəfi müəyyən şərtlər iərli sürməklə yoldan istifadəyə icazə veriblər. Bildirilib ki, ordumuz yolda ziqzaqvari bloklar yerləşdirəcək. Səbəb kimi mümkün təhlükədən siğortalanmaq və müşahidə kameraları vasitəsilə avtoməşinlərin keçidi-ne nezət etmək göstərilib. Qafan şəhərinin məri Gevorg Parsyan da Zəngəzur bölgəsin-dən keçən Gorus-Qafan avto-mobil yoluun tamamılıq açıldıqını söyləyib:

# “Laçın dəhlizi ilə bağlı razılaşmaya yenidən baxılmalıdır”

**Rəfail Becanov: “Proses və təxribatlar dərinləşdikcə, Azərbaycan tərəfi qəti qərar vermək məcburiyyətində qalacaq”**



“Ermənistən təxribatları, Rusiya sülh-məramılının öz üzərlərinə götürdükləri missiyasını tam yerine yetirməmələri Laçın dəhlizinin fəaliyyətinə yenidən baxılmasını zəruri edir. Ona görə ki, Ermənistən təxribatlarını sistemli şəkildə davam etdirir və Rusiya tərəfi də baş verənləre faktiki göz yurur. Rus sülh-məramlı missiyasının cavabdeh olduğu erazidə bir növ yeni silahlanma tendensiyası yaşanır”.

Bunu siyasi şərhçi Rəfail Becanov deyib. O bildirib ki, sülh-məramılın cavab-

deh olduğu ərazilər ermənilərin bu şəkildə, hətta silahlı şəxslərin rahat gəlib-gətmesi davam edərsə, Laçın dəhlizi ilə bağlı razılaşmaya yenidən baxılmasından başqa çare qalmır: “Proses və təxribatlar dərinləşdikcə, Azərbaycan tərəfi qəti qərar vermək məcburiyyətində qalacaq. O qərar isə Laçın dəhlizinin bağlanmasıdır. Çünkü ermənilər özləri də, silahları da ancaq o dəhlizlə Xankəndinə daşınır. Rusiya tərəfi isə üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirmək əvəzinə, Azərbaycana qarşı təhdid və xoş olmayan addımlar sərgiləyir. Laçın dəhlizində keçirilən təlimlər bunun işarəsidir. Bu təlimlər Azərbaycana təzyiq niyyəti güdürlür. Rusiya Federasiyasının Müdafiə Nazirliyinin “təlim simulyasiya edilmiş düşmənin pilot-suz təyyarələrindən istifadə edərək, mümkin pozuntuların karşısını almaq, müşahidə məntəqələrində təhlükəsizliyi təmin etmək məqsədi daşıyır” məlumatı əsində əzələ nümayışdır. Bu, təlimin motivindən aşkar bilinir. Ermənistən PUA-sı, pilotsuz təyyarəsimi var? Ermənistən ordusu 44 gündə darmadağın olub. Onun özüne gelmesi üçün belə də 44 il lazımdır!”.

R.Becanovun fikrincə, Rusyanın bu təlimi Azərbaycana qarşıdır: “Rusiya tə-

rəfi hesab edir ki, təxribatlar davam edərsə, Azərbaycan Laçın dəhlizini bağlamaq üçün 44 günlük müharibənin ən müasir taktikasını tətbiq edə və PAU-larla prosesi nəzarət götürə bilər. Ona görə də əsas motiv PUA-lara qarşı təlimlər seçilər. Laçın dəhlizini bağlamaq və ya istifadəsinə şərait yaratmaq Azərbaycanın suveren hüququndur. Zəngəzur dəhlizinin açılması əngəlləndikcə, Rusiya üçtərəfli bəyanatın şərtlərini yerinə yetirməsi üçün Ermənistana təzyiq etmədikcə və sülh-məramlı missiyanın cavab-deh olduğu ərazilərdə silahlı birləşmələrin tam tərkisələ olunması həyata keçirilmədikcə, Azərbaycan öz suveren hüququndan istifadə etməlidir. Rusiya sülh-məramlı missiyasının cavab-deh olduğu ərazilərdə göstərdiyi fəaliyyət ATƏT-in Minsk qrupunun 30 illik dönmədə sərgilədiyi fəaliyyətdən heç na ilə fərqlənmir. Sülh-məramlılar da ATƏT-in Minsk qrupu kimi ikili standartla fəaliyyət göstərir, missiyalarını yerinə yetirmədən çox missiyalarına daxil olmayan fəaliyyətlərle məşğul olurlar. Gah humanitar aksiyalar təşkil edirlər, gah da erməniləri kilsələrə daşıyırlar... Kilsəyə erməni daşımak sülh-məramlı missiyadır mı?”.

Aynurə Pənahqızı

## İlk doz vaksinin qoruyuculuğu yoxdur

Rəşad Mahmudov: “Arzuolunan müsbət nəticələr ikidozu tamamlanmış, üzərindən iki həftə keçmiş insanlar üçün keçərlidir”

“Koronavirus dalğasının növbəti mərhələsindəyik. Bu dövr ərzində vurdurduğumuz ilk-doz və təkdoz peyvəndlər bizi təhlükələrdən qorur. Sayıqlığı əldən verməməliyik, gigi-yenik qaydalara, karantin şərtlərinə əməl etməliyik, arxayıncılığa əsasımız yoxdur! Unutmayaq ki, arzuolunan müsbət nəticələr ikidozu tamamlanmış, üzərindən iki həftə keçmiş insanların üçün keçərlidir”.

Medicina.az xəber verir ki, bu sözleri Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargahın üzvü, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədr müavini Rəşad Mahmudov bildirib:

“Mərkəzi Gömrük Hospitalında aparılan ilkin statistik analizlər və müsahidələrimizə görə, müalicə alan xəstələr arasında vaksin vurdurmuş xəstələr olsa da, həyatını itirənlər arasında iki doz vaksin olmuşmuş xəste olmayıb.

İkinci doz vaksin almış və reanimasiya düşmüş xəstə sayı 1 nəfər olub. O da sonradan tam sağalmış və məlum olmuşdur ki, xəstə qospitalizasiya olmamışdan əvvəl ev şəraitində dekzametazon istifadə edib.

On az iki doz vaksin olmuş, kovidə yoluxmuş xəstələrimiz, ev şəraitində tövsiyə olunmayan dərmanlar qəbul etməsəniz, həyatınız üçün heç bir təhlükə olmadığını əmin olun, tam arxa-yınlıqla virusa qalib gələcəyinizi inanın.

Ölkəmizdə tətbiq olunan bütün növ vaksinlər etibarlı qoruyucular, immunitetimizi bu virusla mübarizədə lazımi səviyyəyə qaldıran dünya tərəfindən qəbul edilmiş preparatlardır”.

Doğrudan da, elə oldu.

Beleliklə, birləikdə mübarizə aparmağa başladıq. Adətən qızdırmanın üç gün çəkdiyini deyirlər. Amma hərərət növbəti günlər də davam etdi - aşağı-yuxarı bir həftə. İstilik tamamilə gedəndən sonra isə öskürək şiddətləndi. Amma Şahvələd həkim haqlı imiş: on gündən sonra vəziyyət xeyli düzəldi. Daha qızdırma yoxdur, öskürək də tək-tük. İndi anam daha mətbəxə gira bilir. Hətta mənə gün ərzində sayını itirdim qədər çox çay da verir...

Bununla biz də indiyədək sadəcə adını bildiyimiz, haqqında çox eşitdiyimiz KOVİD cənabları ilə tanış olduq. Necə deyərlər, ölüb-dirildik. O qədər qorxulu deyilmiş... Məşhur türk şairi Cemal Süreyanın dediyi kimi, ölüm kimi bir şey olur, amma kimsə ölmür. Daha doğrusu, adətən kimsə ölmür...

Mənim növbəm nə vaxt çatacaq, nə zaman yoluxacam, bilmirəm. Şübhəsiz, anidən olacaq. Bəlkə də ən gözləmədiyim anda. Hər halda hər kəsin növbəsi var.

Növbəmi gözləyirəm. Həcansa yoluxsam, KOVİD-li günlərimlə bağlı bir yazı yazacağımı söz verirəm.

P.S: *Ən qəribəsi və hələ də başa düşmədiyim isə budur: necə olur ki, bütün gün mən metroda, avtobusda olduğum halda, yoluxan evdən nadir hallarda çöllə çıxan anam oldu? Qoy, bu sual da ədalətsiz dünyadan ədəlet gözlədiyimizə görə bizim qəbahətəmiz olsun. Əsas odur, hər şey yaxşı qurtardı.*

# Ölüb-dirildik

## KOVID-19, nəhayət, bizim ailə də tanış oldu



Kənan Novruzov

dük, səbr etdik. Ona çox güc verən isə ən yaxın zamanda xəstəliyin bitəcəyinə olan ümidi idi. Deyəsən, jurnalistlərin ümidi ən sonda ölüür. Əks halda ictimai şüuru necə formalasdırı bilərik ki?

Yaxınlarımızdan, dost-tanışdan yoluxan olanda “Allah şəfa versin” dedik. Ancaq insanın öz başına gelməsi başqa imiş...

Bizim ailə də virusdan yan keçmədi. Anam yoluxdu. İlk günler ciddi əhəmiyyət vermədik. Elə bildik ki, həmişəki aşırıraq, öskürəkdir. Amma koronavirusun üzü qara olsun, dünyamızı dəyişdiyi (və dəyişməkdə davam etdiyi kimi) xəstəlikləri də “yenilədi” sanki.

Bir neçə gün sonra yüksək hərərət özünü göstərdi. Vəziyyət o həddə çatdı ki, gecə ilə tanış həkimlərdən birinə - Fəxrənə Hüseynzadəyə müraciət etdim.

Sağ olsun, müəyyən profilaktik tövsiyələr verdi, qəbul etmək üçün dərman adları dedi. Sonra təcili tibbi yardım çağırıldı. Ci-yərlərimi yoxlayan həkim hər şeyin qaydasında olduğunu bildirəndə sevindik. Və həm də təccübəldik: elə isə haradandır bu qızdırma? Axi indiyədək heç belə olmayıb.

Test götürüb getdilər.

Səhəri gün başqa həkimə



(Şahvələd Məmmədov) mesaj yazdım, simptomları bildirdim. “Böyük ehtimal, koronadır” - dedi. Və əlavə etdi: “İndi qızdırma ların 90 faizi KOVİD mənşəlidir. Narahat olmayın, kritik dövr on gündür”.

...Qızdırma imkanı vermir. Bir yandan da əvvəl tək-tək olan öskürək artıq boğulma həddinə çatmışdı. Anam ayağa dura, iş görə bilmirdi. Mətbəx boş qalmışdı...

Temperaturu aşağı salmaq üçün gündə beş-altı dəfə “paracetamol” içirdi. Yenə məcbur olub həmin həkimlərdən bu qədər dərman qəbul etməyin ziyanının olub-olmadığını soruşdum. Dedilər ki, narahat olma. Onsuz da başqa çare yox idi. Bir az geçikən kimi hərərət güc gəlirdi.

Testin nəticəsi pozitiv çıxan-

da bir tərəfdən üzüldük, bir tərəfdən sevindik. Sevindik ona görə koronavirusla bəşəriyyət və cəmiyyət olaraq artıq tanış idik. Türkələr demiş, haşır-nəşir olmuşduq. Nə etmek lazımdı. Nə yaxşı bilənlərdən də biri, yəqin mən idim. Ən başlıcası xəstəliyə psixoloji cəhətdən qalib gəlmək, onu üstələməkdir.

İşə getmirdim. Gedə də bilməzdim. Çünkü xəsiyyətimə bələdəm. Ağlışın evdə qalacağına, yazdıqımdan nəinki oxucunun, heç özümüz də bir şey anlamayacağına əmin idim. Odur ki, evdən işləməyə başladım. Anamın öskürək səslerini, təngnəfəsliyini eşidə-eşidə.

Məşhur fikrin bir daha təsdiqini tapdım: insan ən çərəsiz vaxtında Tanrını yada salır.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin yaydığı məlumatata görə, keçən il abituriyentlər Azərbaycan bölməsində I qrupda ən çox Bakı Dövlət Universitetinin "Riyaziyyat müəllimliyi", II qrupda Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin "Maliyyə (tədris ingilis dilinde)", III qrupda Azərbaycan Diller Universitetinin "Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə)", IV qrupda Azərbaycan Tibb Universitetinin "Tibb", V qrupda Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının "Fiziki tərbiye və əcərişəqədərki hazırlıq müəllimliyi" ixtisaslarına üstünlük verib.

Məlumatata görə, III və IV ixtisas qrupunda Azərbaycan və rus bölməsinin abituriyentlərinin seçimi eyni olub. II qrupda rus bölməsinin abituriyentləri daha çox Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin tədrisi rus dilində olan "Maliyyə" ixtisasına meyl ediblər. I ixtisas qrupunda rus bölməsinin abituriyentləri Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin "İnformasiya texnologiyaları", V ixtisas qrupunda isə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin "Dizayn (sahələr üzrə)" ixtisasına üstünlük veriblər. Azərbaycan bölməsində I ixtisas qrupunda "Riyaziyyat

# Pandemiya ixtisas seçimine də təsir edib

**Kompüter texnologiyaları, maliyyə, tibb və hüquq ixtisasları öncüllüyünü bu il də qoruyub saxlayıb**



müəllimliyi" ixtisasına marağın artmasını Təhsil Nazirliyinin pedaqoji ixtisaslara göstərdiyi qayğı ilə əlaqələndirmək olar. Oğlan abituriyentlər texniki və iqtisad, qız abituriyentlər isə humanitar ixtisaslara üstünlük veriblər.

Qeyd edək ki, bu gündən etibarən ali məktəblərə ixtisas seçimi başa çatır. Dövlət İmtahan-

Mərkəzindən verilən məlumatata görə, I-V ixtisas qrupları üzrə 58207 elektron ərizə təsdiq edilib. Qeyd olunub ki, 2431 elektron ərizə isə yadda saxlanılsa da, hələlik təsdiq edilməyib. Bu il abituriyentlər ən çox hansı ixtisasları seçdilər?

**Əvvəlki illərlə müqayisədə bu il ixtisaslarda müəyyən qə-**

dər dəyişikliklərin olduğunu deyən təhsil eksperti Kamran Əsədov "Şərəq"ə açıqlamasında vurğulayıb ki, bu il abituriyentlərin seçimlərinə pandemiya xüsusilə təsir göstərib: "Əvvəller birinci ixtisas qrupunda abituriyentlər daha çox neft, qaz ixtisaslarına üstünlük verirdilər. Ancaq bu il hətta az bal toplayan abituriyentlər bele informasiya texnologiyalarına, informasiya təhlükəsizliyinə, kompüter mühəndisliyinə meylənmeye başlayıblar. Bunun da əsas səbəbi pandemiya dövründə onlayn xidmətlərdən, eyni zamanda elektron xidmətlərdən istifadənin əhatə dairəsinin genişlənməsidir ki, şagirdlərimiz gelecek ixtisasları baxımından bunlara sanki meylənmeye başlayıblar. İkinci ixtisas qrupunda əvvəller abituriyentlərin ən çox müraciət etdiyi sahələr təbii ki,

maliyyə ixtisası idi. Lakin indi iqtisadiyyat, eyni zamanda biznesin idarə edilməsinə çox ciddi meyllənmələr müşahidə olunmaqdadır. Bunun da əsas səbəbi yenə də pandemiya ilə bağlıdır. Çünkü pandemiya dövründə onlayn ticarətin, onlayn biznesin inkişaf etməsi şagirdlərə geləcək karyeralarını bu istiqamətdə qurmağı qəciılməz edir. Artıq bu il maliyyə və məhasibat, o cümlədən biznesin idarə edilməsi ixtisası müəyyən qədər digər ixtisaslar sırasında möglüb olmağa doğru gedir. Yəni əvvəller bu ixtisaslara abituriyentlər tərəfindən daha çox müraciət olunanlar sırasında idi. Üçüncü qrupda bu il o qədər də ciddi dəyişiklik olmadı. Bu qrupda abituriyentlər hüquq, dövlət və ictimai münasibətlər ixtisasına daha çox meylənirlər. Dördüncü ixtisasda isə çox maraqlı tendensiya yarandı. Yəni inkişaf etdiyi tibb ixtisası öz aktuallığını qoruyur. Lakin bu il kənd təsərrüfatı ixtisaslarına maraqlı artıb. Xüsusən qida təhlükəsizliyinə və qida ehtiyacları ilə bağlı olan kənd təsərrüfatı ixtisaslarına meylənənlər güclənib. Yəni müşahidələrimiz onu deməyə əsas verir ki, bu il abituriyentlərin ixtisas seçimində bir sıra ixtisaslara maraqlı artıb".

Aynurə Pənahqızı



## "Nə etsəm, yene azdır"

**Kamil Həmzəoğlu: "Şəhidlərimizin ruhu qarşısında əlimdən gələni etməyə çalışıram və gələcəkdə də edəcəyəm"**

**çivəsində reallaşdırırsınız?**

- Əvvəla, onu deym ki, şəhid mövzusu mənim üçün yeni deyil. Artıq otuz üç ildir, yeni 1988-ci ildən jurnalistikadayam. Mətbuatdakı ilk illərim

Birinci Qarabağ müharibəsinə təsadüf etdi. O zaman texniki imkanlar indiki kimi deyildi.

Məlumat toplamaq çətin idi. Buna rəğmən, şəhidlərimiz haqqında silsilə yazılar yazar və həmin materialları 1991-1994-cü illərdə "Aydınlıq", "Açıq söz", "Zaman", "Vətən səsi", "Səs" qəzetlərində və digər metbu orqanlarda dərc etdirirdim. Indiki müsahibələrim, reportajlarımda da şəxsi təşəbbüsümüzdür. Burada hansısa layihədən səhbət belə gedə bilməz.

Kimsənin dəstəyi, yardım olmadan bu müqəddəs işi, vəzifəni vicdanla, şərəfle yerinə yetirməyə çalışıram. Çünkü bu, mənim üçün vicdan məsələsidir. Bu mənim Allah, qəhrəmanlarımızın, şəhidlərimizin ruhları və onların özləri kimi qəhrəman ailələrə qarşısında borcumdur. Vətəndaş, jurnalist kimi vezifəmdir. Elə buna görə də onlara söyləyirəm, xahiş və rica edirəm, bəzən də yalvarıram ki, mənə "sağ ol" deyəm, minnətdarlıq etməyin.

Cünki en böyük minnətdarlıq da, sağ ol da şəhidlərimizə, onların ailələrinə düşür.

- Fealiyyətiniz artıq neçə

müddətdir davam edir? İndiyədək hansı rayonlarda olmusunuz?

- Oktyabr ayından şəhid ailələrini ziyaret edirəm. O vaxtdan etibarən hər ayın 27-28 günü, demək olar, rayonlarda keçir. Balakendə Astaraya, Xaçmazdan Gəncəyə, Mingəçevirdən Bərdəyə, Kürdəmirdən Goranboyadək onlarla rayonda, kənd və qəsəbələrde olmuşam. Görüşə bilmediyim şəhid ailələri ilə müxtəlif

gusal olurlar. Adı bir söz, kələmə xətitlərinə dəyə, qürurlarını incidə bilər. Təsadüfi deyil ki, uzun illərdir mediada olmayıma rəməm, şəhid ailələri ilə səhbət zamanı böyük həyəcan keçirirəm, el-ayağım esir. Onlarla birləşib döyüldürürəm.

**- Bu fealiyyətiniz dövründə ən təsirli epizod nə olub?**

- Həmişə özümü toparlamağa, həyəcanımı bürüze verməməyə çalışmışam. Ancaq Musa və Tu-

**"Oktyabr ayından şəhid ailələrini ziyaret edirəm. O vaxtdan etibarən hər ayın 27-28 günü, demək olar, rayonlarda keçir"**

tədbirlərde tanış olmağa, səhbətə ləşməyə çalışıram.

Nəzərinəzə çatdırırmış ki, hazırladığım materialları rəhbəri olduğum "Etikxəber" saytında, "Facebook" sehifəmədə yayılmışdır. Əlbəttə, bu, böyük iş deyil. Ancaq şəhidlərimizin ruhu qarşısında əlimdən geləni etməyə çalışıram və gələcəkdə də edəcəyəm. Ne etsəm də, yene azdır. Əslində heç ne etməmişəm.

**- Şəhid ailələri ilə səhbət yəqin ki, o qədər asan olmur. Bunu necə bacarırsınız?**

- Onlara qarşı münasibət həkəsdən, xüsusi qələm adamından və həssaslıq tələb edir. Cünki kifayət qədər həssas, duy-

ral Həsənovların anası - yerli Nəhayət xanım, yene Şəhid qardaşlar - Əli və İsləm Əhmədovların anası, qohumum Sevinc xanım, bakılı şəhid Yusif Budavəvonun anası Lətfəfət xanım, bərdəli şəhid Elməddinin anası Arzu xanım, gəncəli şəhid Ramalın anası İlhamə xanım və xəcmazlı şəhid Davudun anası Validə xanımla görüş zamanı özümü ne qədər toxraq tutmağa çalışımda, göz yaşlarına hakim ola bilməmişəm.

Həmin anlarda özümə həyəcandan yer tapmamışam. Nəhayət və Sevinc xanım hər iki oğlunu savaşda itirib. Digərləri isə indi tek-tənha, dərdləri ilə baş-başa qalıqlar. Elməddin uşaq olarkən atası onları tərk edib. Ar-

zu xanım övladını min-bir ezab-eziyyətlə böyüdüb. Güclə ev tikiblər. Elməddin ona deyirmiş ki, bundan sonra xoşbəxt olacaq. Arzu xanımın mənimlə söhbət zamanı söylediyi "Oğlumsuz bu evi neyəleyirəm?" sözleri ilə sanki sinəmə ox sancıldı. Bərdə şəhidləri, o cümlədən Elməddin barədə yazını böyük əziyyət çekərək, ürək ağrısı ilə yazardım, hətta bir anlıq səhhətim pisləşdi. Elə bildim ki, bu dəqiqə canım ağzından çıxacaq, həyatımı itirəcəyəm. O dərəcədə təsirləmişdim... Belə anlarda söz lal olur, gördüklerin qarşısında aciz qalır.

**- Şəhid və qazi ailələrinə dəstək istiqamətində bundan sonra ne etməyi düşünürsünüz?**

- Mən adətən plansız, proqramsız işləyirəm. Anı qərarlar qəbul edirəm. Amma nə qədər ki, taqətim, canımda can var, bu işimi davam etdirəcəyəm, Şəhidlərimiz qarşısında mənəvi borcumu qismən olsada, yerinə yetirməyə çalışacağam. Əger istəmədən həmsəhbətlərindən, şəhid ailələrindən, şəhid analarından kiminsə xətrinə dəymışəm, xətaya yol vermİŞəm, onlardan üzr istəyir, halallıq xahiş edirəm. Həmisin qarşısında baş əyirəm. Hamısı menim əzizlərim, doğmalarımdır. Özümü onlardan biri hesab edirəm, artıq özümü onlarsız təsəvvür edə bilmirəm.

Kənan Novruzov



mi, mən de sezon bittəndə çalışmaq istəmədiyimi açıqladım.

Təbii ki, rəhbərlik bununla razı olmadı, mənə düşünmək üçün vaxt verdi, istəklərimin hamisini nəzərə alacağını bildirdi. Lakin öz isteyimlə bu qərarı verdim.

Təbii ki, bir telekanal üçün 3 saatlıq efr vaxtını dolduran, TV-yə böyük pullar, reytinq gətirən layihəni itirmek asan deyil. Bütün dünyada bu cür ayrılmalar var,

Onlar yeni doğulmuşdu, Arını xəstəxanada qoyub, Tümenə yeni sezon üçün çəkiliş getdi. 4 aylıq idilər, onları yalnız gecə işdən gələndə gördüm. İşə başladığım kanalın ovaxtkı durumu hər kəs çox yaxşı bilir. Düşünün, bu layihəni tamaşaçının olmadığı bir məkanda baxımlı etməklə yanaşı TV-nin reytinqini qaldırmaq, sponsorlar cəlb etmək üçün nə qədər çalışdım. Amma ele şeylər olur ki, insan heç nəyə baxmir. Mən kimsəni qırmadan öz ərizəmə ayrıldım".

**X.Hidayətqızı həmçinin "Xəzər" TV-nin rəhbəri M.Dadaşovla münasibətlərinin yaxşı olduğunu söyləyib:** "Murad müəllim mənim üçün əzizdir. Elə olmasaydı, en şad günümü ona etibar etməzdəm. Biz hər ikimiz zəhmətizlə bir yerə gəlmış insanlarıq. Rəhbərim olduğu müddətdə münasibətlərimiz qarşılıqlı hörmət və dostluq üzərində qurulub. Noyabr ayında haqsızlıqla qarşılaşanda mənə dəstək

# "Mən işdən kimsəni qırmadan öz ərizəmə ayrıldım"

**Xoşqədəm Hidayətqızı: "Murad Dadaşov qadınla savaşacaq kişiliyə sahib biri deyil ki, ona görə istəfa verim"**

Aparıcı Xoşqədəm Hidayətqızı "Xəzər" TV-dən ayrılması ilə bağlı yayılan xəbərlərə aydınlıq getirib. "Şərq"in məlumatına görə, o, bu barədə instaqram profilində yazıb:

"Düz bir il əvvəl mənim üçün əziz olan "Xəzər" TV-dən ayrılmak istədim. Həmin ərefədə baş verən hadisələr məni dayandırdı. Noyabr ayında böyük haqsızlıqla üz-üzə qaldığım vaxt belə kanaldan ayrılmağı qeyri-etik saydım. Bir TV-ni sezonun ortasında pis veziyətdə qoymaq peşəkarlığa siğmazdı. Məhz buna görə sezon bitənə qədər gözlədim. 23 iyul veriliş bitdi və növbəti həftə artıq rəhbərliyə ayrılmak istədiyimi bildirdim. Bütün dünyada olduğu ki-

TV-lər transferlər edirlər. On çok izlədiyimiz türk kanallarına diqqət edin. Hər kəsə bəlliidir ki, "Səni axtarıram" mənə aiddir, rəhbəri olduğum layihədir.

Yəni hansısa bir TV-nin layihəsi deyil ki, müəllifi calışlığı kanalla yolların ayıranda veriliş bağlandı və s. yazaq. Cox da uzağa getməyək. Murad Dadaşovun müəllifi olduğu "Maşın Şou" Lider TV-də başladı, ATV-yə getdi, daha sonra ANS-də, təkrar ATV-də layihəsini davam etdi. Burada nə var? Bu fotonu bilərək paylaşıram ki, bilesiniz, körpələrimlə birlikdə böyüməsi üçün fədakarlıq göstərdiyim, əmək sərf etdiyim kanaldan ayrılmak heç də asan deyil.

verən doğmalarından biri olub. M.Dadaşov qadınla savaşacaq kişiliyə sahib biri deyil ki, ona görə istəfa verim. Mənim ayrılmam rəhbərliklə, Murad müəllimlə əlaqəli deyil. Ayrılmaq düşmən olmaq mənasına gəlmir. Axi niyə istər işdə, istər ailədən ayrılrək düşmənlik kimini anlayırıq, o tərəfə çəkirkir? Türkiye televiziyalarında da bu hallar yaşanır və çox da normal qarşılıdır. Bu il Seda Sayan da dostu Acunun telekanalından ayrılib, digərinə keçdi. İndi düşmən olsunlar? Nə isə, çox vaxtınız almayım, rahat olun mən özüm ayrılmışam və hazırda istirahət edirəm".

Samirə



## Doğuş ölümündən döndü

Müğənni sualtı dalğıc edərkən boğulma təhlükəsi yaşayıb

**Aparıcı Xoşqədəm Hidayətqızının həyat yoldaşı, türkiyəli müğənni Doğuşun başına iş gəlib.**

Axşam.az Türkiye mətbuatına istinadən xəbər verir ki, müğənni Antalyada ailəsi ilə birgə yaxtada gəzintiyə çıxb. Doğuş sualtı dalğıc edərkən boğulma təhlükəsi yaşayıb. Müğənninin hələ də sudan çıxmadığını görən kapitan narahat olub və onun arxasında dənizə gırırek Doğuşu xilas edib.

Sənətçi dərhal xəstəxaya aparılıb. Həkim onun vəziyyətinin yaxşı olduğunu bildirib:

"Bir dəqiqə gec gəlsəydi, fiziki xəsəret və ya ölümə nəticələnə bilərdi".



## Zümrüd Bədəlova boşanmayıb

Aparıcı dedi-qodulara cavab vermək istəmir

Aparıcı Zümrüd Bədəlova "Onun sırrı" programında həyati ilə bağlı şok faktları açıqlayıb.

"Şərq" xəbər verir ki, o, "Həyat yoldaşınızdan müflis olduğu üçün ayrıldığınız doğrudurmu" sualına gəlincə bünüleri söyləyib:

"Cavab vermekdən imtina edirəm. Mən o insanla hələ də evliyəm. Rəsmi nikahımız var, boşanmamışam. Amma ayrı yaşayırıq. Bu dedi-qodulara, suallara cavab vermek istəmirəm. Soyadım Bədəlovadır. Onun soyadını mənə vermədilər. Rəsmi nikahımızın belə harada olduğunu bilmirəm, hər şey Rusiyada oldu. Yeddi ildir bu durum belə davam edir".

# Cahil insanlara inanmayın, peyvənd olunun!

**Mehriban Xanlarova: "Bu xəstəliyə inanmayanlar üçün şəxsən öz ailəmdən misal çəkəcəm"**

"Əziz xalqım, bacardığınız qədər tez peyvənd olunun. Internetdə yayılan miflərə, yalan məlumatlara inanmayın. Unutmayın ki, peyvənd virusa yoluxduqdan sonra ağırlaşmanın qarşısını alan ən effektiv üsuldur".

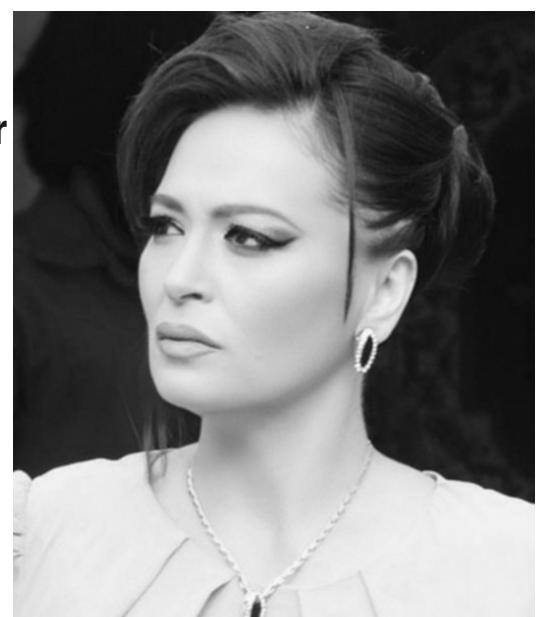
"Şərq" xəbər verir ki, bu sözleri instaqram profilində əməkdar artist Mehriban Xanlarova yazıb. Aktrisa deyib ki, inkişaf etmiş ölkələrdə əhalinin çox hissəsi peyvənd olunub: "Cahil insanların psixologiyasına tabe olmayın. Çip, sonsuzluq, zombi və sair kimi miflər ancaq geride qalmış cəmiyyətlərdə yayılır. Onsuz da təcili yardım xidməti normal işləmir. Sual yaranar ki, niyə? Xalq artisti Zümrüd Məmmədovanın bacısı koronavirusa yoluxdu. Zümrüd xanım açıqlama verdi ki, bacının koronavirusa yoluxduğunu öyrəndik:

"Səhhəti pisləşdi, xəstəxana ilə dənəşdi ki, aparaq yerleşdirek. Dedilər, xəstəxanaya təcili yardım getirməlidir. Təcili yardımə dəfələrlə zəng etdik, "gəlirik" deyib, gəlmədilər. Bacım onla-

rın günahı ucbatından vəfat etdi". İndi təsəvvür edin ki, Xalq artistinin ailəsinə qarşı bu cür məsuliyyətsiz davranışlarırsa, sərvətə vətəndaşların probleminə necə yanaşırlar?! Bu xəstəliyə inanmayanlar üçün şəxsən öz ailəmdən misal çəkəcəm. Qardaşının həyat yoldaşı koronaya yoluxdu və peyvənd olunmadığı üçün çox ağır keçirərək, dünyasını dəyişdi. Kim COVID-19 virusunun olduğunu inanırsa, xəstəxanalarla gedib öz gözü ilə bu xəstəliyə yoluxanların hansı əziyyəti çəkdiklərini görə bilər.

Türkiyənin məşhur aktrisası Ezgi Mola bir neçə ay əvvəl peyvənd vurdurub.

Yaxın günlərdə açıqlama verdi ki, test vermİŞəm pozitiv çıxb, amma vaxsin olunduğum üçün xəstəliyi yüngül formada keçirirəm. KOVİD peyvəndi xəstəliyi yüngül formada keçirmək üçündür. Şəxsən mən, Mehriban Xan-



larova vurdurmuşam və sizlərə də məsləhət görüürəm. Cox təəssüf ki, dövlət xəstəxanalarında pullu müalicələr mövcuddur, reanimasiya şöbələri dolur, ora gedənlərin hamisi effektiv müalicə ala bilmirlər. Ona görə özünüzü qoruyun və peyvənd olunun. Hansı peyvəndi vurdurmaq isteyirsinizsə, araşdırın və özünüz qərar verin".

Samirə



# “Əhalinin çoxalmasının qarşısı alınmalıdır”

**Aydın Xan Ebilov: "Planetdə uzağı bir milyard civarında insanın yaşaması üçün şərait var. Əks halda Yer kürəsi yaxın gələcəkdə öz-özünü məhv edəcək"**

"Dünyanın aparıcı düşüncəli adamlarını ən çox narahat edən məsələ planetdə ümumi hərəətin qalxması və bunun fəsadlarından. Bununla bağlı feys-bukda öz fikirlərimi bölüşdüm. Ola bilər ki, mübahisəli olsun, birmənali qarşılıqlasın.

Amma dünyanın beyin mərkəzlerinin hesabatlarına əsasən, onlardan müyyən mülahizələri analiz edərək səsləndirilən fikirlərdir".

Bu sözləri "Şərq"ə açıqlamasında Vətəndaş Cəmiyyəti Alyansının rəhbəri, Yeni Yazarlar və Sənətçilər İctimai Birliyi-

nin sədri, Prezident təqaüdü-sü, kitabxana.net, yenime-dia.net portallarının təsisçisi, analitik-ekspert, yazıçı-kulturoloq Aydin Xan Ebilov söyləyib. O, son zamanlar meşə yanğınlarının, zəlzəle kimi fəlakətlərin baş verdiyini deyib: "Bir çoxu təbət hadisəsi kimi qəbul edilsə də, tektogenik qəzalar və insan əməli nəticəsində baş verənlər de olur. Söyügedən fikirlərdə müxtəlif obyektiv və subyektiv səbəblərdən planetimizin boğulması əsas götürülür. Həmçinin insan sayının azaldılması təklif edilib. Bu da bir çox savadsız, analitik təfəkkür olmayan, iki

kelmə danışa bilməyən, ömründə bir kitab oxumayan şəxslərin etirazına sebəb ola bilər. Lakin bu-nu yalnız mən demirəm. Amerika Birləşmiş Ştatları başda olmaqla en böyük ölkələrin düşüncə adamları, planetdə qlobal istiləşməyə və böhrana qarşı yaradılmış şəbəkənin nümayəndələri, beyin mərkəzlərinin liderləri, tənmiş ekspertlər deyirlər. Hesab edilir ki, planetdə uzağı bir milyard civarında insanın yaşaması üçün şərait var. Əks halda Yer kürəsi yaxın gələcəkdə öz-özünü məhv edəcək, Mars və Venera kimi səhralığa çevriləcək. Biz 16 yaşlı qızların əre verilməsini müzakirə edirik. Dünyanın

her yerində qloballaşma ve onun zərərlə tərefləri, sənayeləşmə, insan əməllərinin planetin mehvi-ne aparma nəticələri haqqda düşünülür, kosmosa raketlər göndərilir. Bizzət hələ dar düşüncəli insanların fikirləri ilə razılaşırlar, beyin düşüncə adamlarının söz-lərinə önem vermirlər. Kür, kanallar və çaylar quruyub. Şirin su ilə eləqeli problemlər yaşayıraq, məsə yanğınları baş verir. Eyni zamanda total səhralaşma gedir. Bunun qarşısını yalnız dünyanın düşüncə adamlarını birləşdirib, bir çox qadağalar qoymaqla, Paris iqlim konvensiyasına qoşulub, onun bütün bəndlərini yerine yetirməklə almaq olar. Həmçinin

əhalinin çoxalmasının qarşısı alınmalıdır. İndi Azərbaycanda uşaq pulu istəyirlər. Fikirləşmirlər ki, verilməyib əhali belə artır. Əger uşaq pulu ödənilse, necə olacaq? Afrika və şərqi ölkələrində əhalinin sürətlə artımı var və acıdan ölürlər. Onlar inkişaf etmiş ölkələrə yarvarıllar ki, yemək verin. Əhalinin sayını artırımayın, təbii resurslarınızı məhv etməyin. Sonra da xahiş etmeyin ki, qanuni və eyri-qanuni doğulan uşaqlarını dolandırınsınlar. Ona görə, biz sərt mövqə ortaya qoymuşuq. Bu, dünyanın aparıcı beyin mərkəzlerinin və düşüncə adamlarının mövqeyidir. Mən də onları destəkləyirəm".

Samirə

## HƏRRACLARIN KEÇİRİLMƏSİNƏ DAİR ELANLAR

Bakı şəhəri Səbail rayon İcra Şöbəsinin 24.08.2021-ci il tarixli, 174677/2021-16-22/6519 sayılı sifarişi ilə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti Bakı şəhəri Lokal Gəlirlər Baş İdarəsi tərəfindən "ELEKTROPARK" MMC-yə məxsus siyahıya alınmış əmlaklar açıq hərraca çıxarılmışdır. Hərrac açıq hərrac qaydasında keçirilməklə 07 sentyabr 2021-ci il tarixi, saat 1100-a (növbəlik qaydasında) təyin edilmişdir. Hərrac Bakı şəhəri, Yasamal rayonu M.Rahim 4A ünvanında keçiriləcəkdir. Əmlakın ilkin satış qiyməti 4.610 (dörd min altı yüz on) manat məbləğində müyyənənşdirilmişdir. Hərracda iştirak üçün ilkin satış qiymətinin 5%-i, yəni 57,5 (əlli yeddi manat əlli qəpik) manat məbləğində beh ödənilməlidir. Beh məbləği hərracın təyin edildiyi tarixə 1 (bir) iş günü qalanadək hərrac təşkilatçısının hesabına ödənilməlidir.

Hərrac addımı - əmlakın ilkin satış qiymətinin 1%-dən çox olmamaqla.  
(Əlavə olaraq "Qeyd"ə bax).

Bakı şəhəri Səbail rayon İcra Şöbəsinin 24.08.2021-ci il tarixli, 206541/2021-16-22/6520 sayılı sifarişi ilə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti Bakı şəhəri Lokal Gəlirlər Baş İdarəsi tərəfindən "Terra Group" MMC-yə məxsus siyahıya alınmış əmlaklar açıq hərraca çıxarılmışdır. Hərrac açıq hərrac qaydasında keçirilməklə 07 sentyabr 2021-ci il tarixi, saat 1100-a (növbəlik qaydasında) təyin edilmişdir. Hərrac Bakı şəhəri, Yasamal rayonu M.Rahim 4A ünvanında keçiriləcəkdir. Əmlakın ilkin satış qiyməti 300 (üç yüz) manat məbləğində müyyənənşdirilmişdir. Hərracda iştirak üçün ilkin satış qiymətinin 5%-i, yəni 15 (on beş) manat məbləğində beh ödənilməlidir. Beh məbləği hərracın təyin edildiyi tarixə 1 (bir) iş günü qalanadək hərrac təşkilatçısının hesabına ödənilməlidir.

Hərrac addımı - əmlakın ilkin satış qiymətinin 1%-dən çox olmamaqla.  
(Əlavə olaraq "Qeyd"ə bax).

Bakı şəhəri Səbail rayon İcra Şöbəsinin 20.08.2021-ci il tarixli, 160512/2021-16-22/6522 sayılı sifarişi ilə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti Bakı şəhəri Lokal Gəlirlər Baş İdarəsi tərəfindən Şahverdiyev Həsən Yehya oğluna məxsus siyahıya alınmış əmlaklar açıq hərraca çıxarılmışdır. Hərrac açıq hərrac qaydasında keçirilməklə 07 sentyabr 2021-ci il tarixi, saat 1100-a (növbəlik qaydasında) təyin edilmişdir. Hərrac Bakı şəhəri, Yasamal rayonu M.Rahim 4A ünvanında keçiriləcəkdir. Əmlakın ilkin satış qiyməti 1150 (bir min yüz əlli) manat məblə-

ğində müyyənənşdirilmişdir. Hərracda iştirak üçün ilkin satış qiymətinin 5%-i, yəni 57,5 (əlli yeddi manat əlli qəpik) manat məbləğində beh ödənilməlidir. Beh məbləği hərracın təyin edildiyi tarixə 1 (bir) iş günü qalanadək hərrac təşkilatçısının hesabına ödənilməlidir.

Hərrac addımı - əmlakın ilkin satış qiymətinin 1%-dən çox olmamaqla.  
(Əlavə olaraq "Qeyd"ə bax).

Bakı şəhəri Səbail rayon İcra Şöbəsinin 20.08.2021-ci il tarixli, 149839/2021-16-22/6523 sayılı sifarişi ilə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti Bakı şəhəri Lokal Gəlirlər Baş İdarəsi tərəfindən Azərbaycan Bodibildinq Federasiyasına məxsus siyahıya alınmış əmlaklar açıq hərraca çıxarılmışdır.

Hərrac açıq hərrac qaydasında keçirilməklə 07 sentyabr 2021-ci il tarixi, saat 1100-a (növbəlik qaydasında) təyin edilmişdir. Hərrac Bakı şəhəri, Yasamal rayonu M.Rahim 4A ünvanında keçiriləcəkdir. Əmlakın ilkin satış qiyməti 2.100 (iki min yüz) manat məbləğində müyyənənşdirilmişdir. Hərracda iştirak üçün ilkin satış qiymətinin 5%-i, yəni 105 (bir yüz beş) manat məbləğində beh ödənilməlidir. Beh məbləği hərracın təyin edildiyi tarixə 1 (bir) iş günü qalanadək hərrac təşkilatçısının hesabına ödənilməlidir. Hərrac addımı - əmlakın ilkin satış qiymətinin 1%-dən çox olmamaqla.  
(Əlavə olaraq "Qeyd"ə bax).

QEYD: Yuxarıda göstərilən hərracda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədlər hərracın keçirilməsinə ən gec 1 (bir) saat qalanadək hərracın təşkilatçısına təqdim olunmalıdır. 1) Hərracda iştirak etmək üçün şəxs və ya onun selahiyətli nümayəndəsi tərəfindən imzallanmış (hüquqi şəxs tərəfindən əlavə olaraq möhürü təsdiqlənmiş) ərizə (hərracın təşkilatçısı tərəfindən müyyən edilən nümunəyə müvafiq); 2) Elanda göstərilmiş hərrac predmetinə dair behin hərracın təşkilatçısına ödənilmədiyi təsdiq edən sənəd; 3) Fiziki şəxslər tərəfindən şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin surəti;

4) Hüquqi şəxslər və (və ya) fərdi sahibkarlar tərəfindən vergi ödəyicisinin ucota alınması haqqında şəhadət-namənin surəti.

**Hərracın təşkilatçısı  
“Əmlak Hərrac Mərkəzi” MMC**

**Ünvan:** Bakı şəhəri, Yasamal ray., Məmməd Rahim 4a.  
**Tel:** (+99412) 539-47-22 ; (+99455) 745-25-56 e-mail: info@e-herrac.com  
**rəsmi internet saytı:** e-herrac.com

Azərbaycan Texniki Universitetinin Həmkarlar İttifaqı komisi dosset İsgəndərov Rafiq müəllimin həyat yoldaşı

**Validə xanımın vəfatından**  
kədərləndiyini bildirir, derin hüznle başsağlığı verirlər.

**Allah rehmət eləsin!**

## Beynəlxalq İxtiraçılıq və Biznes İstitutu

### KURSLAR

**-MÜHASİBAT (2 AY)**

**-Mobil telefonların təmiri (3 ay)**

**-KOMPYUTER (1-3 AY)**

**-KOSMETOLOGİYA və VİZAJ (3 AY)**

**-KİSİ və QADIN BƏRBƏRİ (1-3 ay)**

**-Dizayn (3-6ay)**

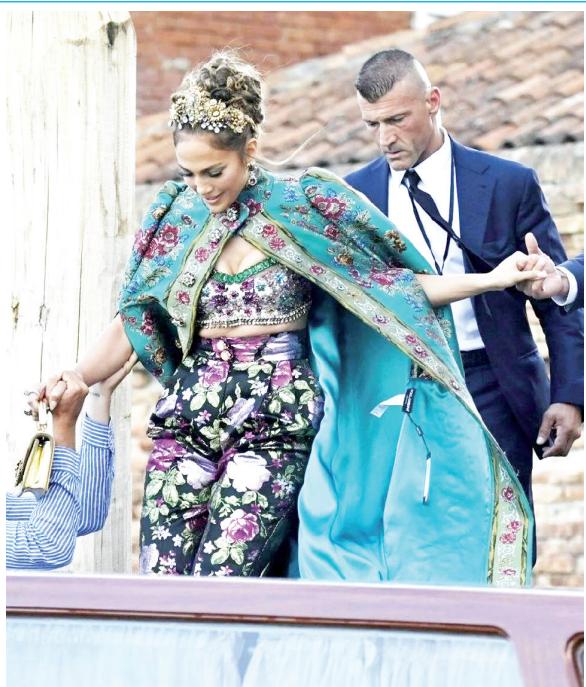
**-Masaj (3 ay)**

**-Biçmə - Tikiş (3 ay)**

**-Məktəb Psixologiyası (12 ay)**

**Tel: (012) 489-08-84  
Mob: (070) 241-28-67**

**www.az-baku.com**



## Cenifer geyimindən etiketi çıxarmağı unutdu

Bunun hansı məqsədlər üçün edildiyi açıqlanmır

**ABŞ-in tanınmış müğənnisi və aktrisası Cenifer Lopezin başına iş gəlib.**

Lent.ru xəbər verir ki, bu haqda onun paylaşımından sonra bəlli olub.

Belə ki, Jlo "Dolce Gabbana" brendinə məxsus üst geyimində etiketi çıxarmayıb.

Bunun hansı məqsədlər üçün edildiyi açıqlanmır. Cox böyük ehtimalla həmin paltar reklamdan sonra satışa çıxarılaçaq. Bu baxımdan etiketə toxunulmayıb.

## Arı içki ilə birlikdə ağızına girdi

Restorandakı içkidən içdi - öldü



Türkiyədə Vural Şenalp adlı şəxs restoranda sıfırış etdiyi içkidən ariñın boğazından sancması ilə həyatını itirib.

Milli.Az xəbər verir ki, 51 yaşı, 1 uşaq atası Vural Şenalp dostları ilə birlikdə yemək yemək üçün restorana gediblər. O sıfırış etdiyi sudan içərkən boğazında açılıq hiss

edib. Fərqində olmadığı arının içki ilə birlikdə ağızına girdiyini bilərkən dərhal dəniżə atlayıb. Lakin bir müddət sonra hərəkətsiz halda dəniżdən çıxarılib.

Yayılan xəbərlərə görə, dənizdən çıxarılan Şenalp 10 dəqiqəlik ürək masajı ilə özüne gəlib. Dərhal təcili tibbi yardım xəstəxanaya aparılıb. Lakin iki gün reanimasiyada qalsı da onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. /medicina.az

## Toyu təxirə saldılar



Nikah masasına əyləşməyə hazırlaşan Türkiyənin varlı cütlüklərindən olan Hacı Sabancı ilə Nazlı Kayiya ağır itki üz verib.

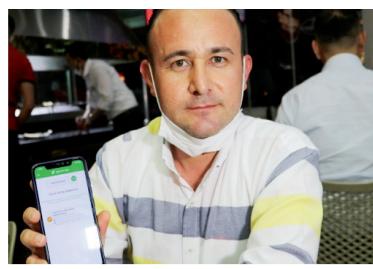
Axşam.az türk mediasına istinadən xəbər verir ki, Nazlının ögey atası Kaan Dimili dünyasını dəyişib. Cütlük ölüm xəberinin ardından toylarını ertələmeli olub.

*Qeyd edək ki, uzun illərdir eşq yaşayın Hacı və Nazlı ötən il nişanlanıb.*



## Peyvənd vurduranlara pulsuz kabab!

Türkiyənin Qaziantep şəhərində kababçı maraqlı addım atıb



təşkil etdiyini, yoluxma sayının artmasından ən çox qida sektorunun zərər gördüğünü bildirib.

Əhali arasında peyvənd olunanların faizi baxımından ən aşağı göstəriciye sahib bölgədə birdən-birə faiz yüksəlməyə başlayıb. Bunun səbəbi bilinəndə, hər kəs yaxşı mənada heyretdə düşüb. İstifadə olunan metod hətta bəyənilib de. "Şərq" "Milliyet.com" a istinadən bildirir ki, Türkiyənin Qaziantep şəhərində bir yeməkxana sahibi peyvənd kampaniyasına əməli dəstək verib. Yeməkxana sahibi "peyvənd olunanlar, arayışla gəlsin, pulsuz kabab yesin", eləni verib. Bunu eşidib-bilən yeməkxanaya axın edib. Yeməkxanaya gələnlər peyvənd olunmalarına dair kart təqdim edib, pulsuz kababa qonaq olublar. Bildirilir ki, Qaziantep peyvənd olunanların sayına görə ən aşağı göstəriciye sahib şəhərlər sırasında olub. Pulsuz kabab olayından sonra isə bu şəhərdə peyvənd vurduranların sayı əməlli-başlı artımağa başlayıb. Yeməkxana sahibinin bu addımı bir tərəfdən peyvənd kampaniyasına dəstekdirdə, bir tərəfdən də sahibkarların ziyanə düşməməsi üçün atılan addımdır. Məlum məsələdir ki, yoluxma sayı artıqla, hökumət sərt karantin tedbirlerine el atır, yeməkxanalar, restoran və kafelerin fəaliyyəti dayandırılır. Yeməkxana sahibi pulsuz kabab təklif etmək, həm də sahibkarlıq maraqlarını qorunmuş olur. Yeməkxana sahibi Erkan Ayık pulsuz kabab kampaniyasını bu məqsədə

Məlahət



## 2 min illik çiçək buketi

Meksikada tapılan çiçək buketində ayılarda istifadə edilib



Meksikada arxeoloqlar 2 min illik çiçək buketi üzə çıxarıb. Arxeoloqlar bu fikirdərdir ki, çiçək buketlərindən tunellərdə təşkil olunan ayınlar zamanı istifadə edilib.

"Şərq" "İnterpendent Türkçə"yə istinadən xəbər verir ki, 2 min illik çiçək bu-

keti Meksikanın antik Teotihuacan şəhərindəki ən böyük üçüncü piramida "Tüklü İlən" məbədgahında torpaq qatının 12 metr dərinliyində tapılıb. Arxeoloqlar hesab edir ki, bu cür çiçək buketlərindən o dönenlərde keçirilən ayınlar zamanı istifadə edilirmiş. Tapıntı Meksika Beynəlxalq Antropoloji və Tarix İnstitutunun arxeoloqları üzə çıxarıb. Arxeoloqlar bu qədər yaxşı qorunmuş bir bitki növünə ilk dəfə rast gelindiyini deyir: "Çox yaxşı mühafizə olunmuş 4 buket var. Əlavə olaraq bir neçə kilogram kömür qalıntısı da tapılıb. Bu da çiçəklərin ateş yandırıldığı, tonqal qalandığı bir ayın zamanı istifadə edildiyini təsdiq edir. Çiçək buketləri 2 min il-dır iplə bağlı halda qalmışdır".

Məlahət

## Hazal Kayanın yeni imici

Aktrisa saçlarını sarı rəngə boyayıb



Məşhur aktrisa Hazal Kaya imicini dəyişib.

Axşam.az türk mediasına istinadən xəbər verir ki, aktrisa saçlarını sarı rəngə boyayıb.

Fotolarını Instagram hesabında paylaşan Hazalın yeni imici izleyiciləri tərəfin-dən bəyənilib.